

สารนิพนธ์

เรื่อง การศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น

โดย

นางสาวศิริวรรณ จงสมจิตร

รหัสนักศึกษา 05580703

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	การศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น
ผู้เขียน	นางสาวศิริวรรณ จงสมจิตร
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	อาจารย์ ดร.ยงยุทธ วิถีไตรรงค์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพและลักษณะวิถีชีวิตของแต่ละภูมิภาคบน 4 เกาะหลักของประเทศญี่ปุ่น รวมไปถึงสภาพแวดล้อมและสังคมของแต่ละภูมิภาคที่มีผลมาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ โดยทำการศึกษาดังวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ โดยมีแหล่งข้อมูลมาจากหนังสือ บทความ รวมถึงข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ของเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อทำการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 เกาะหลักของประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะทางกายภาพแตกต่างกันในบางลักษณะ ซึ่งมีผลมาจากตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ดังนี้ เกาะฮอกไกโดมีสภาพอากาศหนาวเย็นตลอดปี ในฤดูหนาวมีหิมะปกคลุมทั่วทั้งเกาะ จึงมีการจัดเทศกาลหิมะขึ้นทุกปี ลักษณะอาคารที่อยู่มีลักษณะเป็นแบบตะวันตก การแต่งกายของผู้คนต้องสวมใส่เสื้อผ้าหนาเพื่อป้องกันความหนาวเย็น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคบริการมากกว่าภาคเกษตรกรรม เนื่องจากสามารถใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้เพียงแค่ 1 ใน 4 ของเกาะเท่านั้น เกาะฮอนชูถูกล้อมรอบไปด้วยทะเลญี่ปุ่นและมหาสมุทรแปซิฟิก มีภูมิอากาศที่หลากหลาย มีพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำและทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น จึงเป็นเกาะที่มีพื้นที่เกษตรกรรมหลายแห่ง เป็นแหล่งอุตสาหกรรมและเมืองท่าที่สำคัญ เป็นที่ตั้งของเมืองหลวง ประชากรประกอบอาชีพหลากหลาย ได้แก่ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัทเอกชน แรงงานภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การประมง ฯลฯ เกาะชิโกกุ ล้อมรอบไปด้วยทะเลและมหาสมุทร มีภูมิอากาศอบอุ่นและมีฝนตกน้อยตลอดทั้งปี เป็นภูมิภาคที่เต็มไปด้วยหมู่บ้านและเมืองที่เงียบสงบหลายแห่งที่ตั้งกระจายกันอยู่ มีลักษณะเป็นหมู่บ้านประมงชายทะเล และเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่อยู่ตามทิวเขา มีการปลูกผักและทำไร่ผลไม้ และมีพื้นที่อุตสาหกรรมตลอดแนวชายฝั่งของเกาะ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการประมง ส่วนเกาะคิวชูมีพื้นที่ติดทะเลและภูเขา มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ตลอดจนมีภูเขาไฟจำนวนมาก จนกลายเป็นเมืองแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง เช่น บ่อน้ำพุร้อน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคบริการ เกษตรกรรมและการประมง

คำสำคัญ : ที่ตั้ง, ภูมิอากาศ, ลักษณะทางภูมิศาสตร์, ญี่ปุ่น

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.ยงยุทธ วิถีไตรรงค์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ศิริวรรณ จงสมจิตร

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางภูมิศาสตร์	4
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมและคนญี่ปุ่น	4
2.1.2 แนวคิดด้านลักษณะพื้นที่และวิถีชีวิต	5
2.1.3 ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ	5
2.1.4 ลักษณะสิ่งปลูกสร้างและที่อยู่อาศัย.....	7
2.1.5 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจญี่ปุ่น.....	10
2.2 บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	14
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล	14
3.1.1 หนังสือ	14
3.1.2 สื่อออนไลน์.....	14

3.2	วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
3.3	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
3.3.1	หนังสือ.....	15
3.3.2	อินเทอร์เน็ต.....	15
3.3.3	ซอฟต์แวร์ Microsoft Word.....	15
3.3.4	เว็บไซต์ Google Map.....	15
	ตารางกรอบระยะเวลาการทำวิจัย.....	16
	กรอบแนวความคิด.....	16
บทที่ 4	ผลการศึกษา.....	17
4.1	ภูมิภาคฮอกไกโด (Hokkaido).....	18
4.2	ภูมิภาคโทโฮคุ (Tohoku).....	21
4.3	ภูมิภาคคันโต (Kanto).....	24
4.4	ภูมิภาคชูบุ (Chubu).....	29
4.5	ภูมิภาคคันไซ (Kansai).....	32
4.6	ภูมิภาคชูโงะกุ (Chugoku).....	37
4.7	ภูมิภาคชิโกกุ (Shikoku).....	39
4.8	ภูมิภาคคิวชู (Kyushu).....	42
บทที่ 5	สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	47
5.1	สรุปผลการศึกษา.....	47
5.1.1	เกาะฮอกไกโด.....	47
5.1.2	เกาะฮอนชู.....	47
5.1.3	เกาะชิโกกุ.....	48
5.1.4	เกาะคิวชู.....	48

5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	48
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	49
บรรณานุกรม.....	50
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	54

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1 ภูเขาไฟฟูจิ.....	6
ภาพที่ 2 แนวคิดการศึกษา.....	16
ภาพที่ 3 แผนที่ภูมิภาคฮอกไกโดไฮ.....	18
ภาพที่ 4 ลักษณะอาคารในฮอกไกโด.....	19
ภาพที่ 5 เมืองซัปโปโร.....	19
ภาพที่ 6 สถาปัตยกรรมเมืองฮาโดะเตะ.....	20
ภาพที่ 7 ท่าเรือฮาโกดาเตะ.....	20
ภาพที่ 8 แผนที่ภูมิภาคโทโฮะคุ.....	21
ภาพที่ 9 เมืองอิวิเตะ.....	23
ภาพที่ 10 แผนที่ภูมิภาคคันโต.....	24
ภาพที่ 11 ภูมิภาคคันโต.....	25
ภาพที่ 12 แผนที่ภูมิภาคชูบุ.....	29
ภาพที่ 13 กำแพงหิมะหรือสโนว์วอลล์.....	30
ภาพที่ 14 แผนที่ภูมิภาคคันไซ.....	33
ภาพที่ 15 ชิงชาสวรรค์เทมโปซาน.....	34
ภาพที่ 16 แผนที่ภูมิภาคชิโกกุ.....	39
ภาพที่ 17 สะพานเซโตะโอฮาชิ.....	40
ภาพที่ 18 แผนที่ภูมิภาคคิวชู.....	43

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ตารางกรอบระยะเวลาการทำวิจัย.....	16
---	----

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออก บริเวณมหาสมุทรแปซิฟิก เป็นประเทศที่มีลักษณะ เป็นหมู่เกาะเรียงตัวในแนวยาวจากเหนือจรดใต้และล้อมรอบไปด้วยทะเลทั้งสี่ด้าน หมู่เกาะที่ทอดตัวยาวมีลักษณะเหมือนพระจันทร์เสี้ยว ความยาวตั้งแต่เหนือจรดใต้ประมาณ 3,800 กิโลเมตร ซึ่งประกอบไปด้วย 4 เกาะหลัก ได้แก่ เกาะฮอกไกโด เกาะฮอนชู เกาะชิโกกุ เกาะคีวชู และหมู่เกาะน้อยใหญ่กว่า 3,900 เกาะ ซึ่งเกาะทั้งหมดนี้เรียกรวมกันว่าหมู่เกาะญี่ปุ่น (มัลลิกา พงศ์ปริตร, 2549)

เกาะฮอกไกโด เป็นเกาะที่อยู่ทางเหนือสุดของประเทศญี่ปุ่น มีพื้นที่ 83,456.58 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับสองรองจากเกาะฮอนชู ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีสภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่ค่อนข้างหนาว โดยเฉลี่ยจะเกิดหิมะประมาณ 4-6 เดือน ในฤดูหนาวจะมีอุณหภูมิ -20 ถึง 5 องศาเซลเซียส แต่ในฤดูร้อนอากาศจะเย็นสบาย มีอุณหภูมิ 15 ถึง 30 องศาเซลเซียส เมืองหลวงของฮอกไกโดคือซัปโปโร (Ladybug, 2556)

เกาะฮอนชู เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด และมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นที่สุด มีพื้นที่ 227,962.59 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและภูเขาสูงชัน ทางภาคกลางของเกาะฮอนชูมีภูเขาไฟอยู่หลายเทือกที่เป็นที่รู้จักกันในนามว่า แอลป์แห่งญี่ปุ่น เทือกเขานี้ยังเป็นที่ตั้งของภูเขาไฟที่สูงที่สุดคือ ภูเขาไฟฟูจิ เกาะฮอนชูมีบริเวณพื้นที่ราบอยู่ทางด้านตะวันออกและทางใต้ ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองสำคัญของญี่ปุ่น เช่น โตเกียว เป็นเมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่น (เอ็ดวิน โอ โรเซาเออร์, 2531)

เกาะชิโกกุ เป็นเกาะที่เล็กที่สุดในบรรดาทั้งสี่เกาะ มีพื้นที่ 18,783 ตารางกิโลเมตร ชิโกกุถูกแบ่งออกเป็นตอนเหนือและตอนใต้โดยภูเขาสูงชัน ทางเหนือมีปริมาณน้ำฝนน้อย ส่วนทางใต้ด้านมหาสมุทรแปซิฟิกนั้นจะเป็นป่ารก อากาศจะอบอุ่น ปริมาณน้ำฝนมีมาก อากาศบนเกาะจะอบอุ่นสบายในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิ และช่วงเริ่มฤดูใบไม้ร่วง (Japan Expert, ม.ป.ป.)

เกาะคีวชู เป็นเกาะหลักที่ใหญ่เป็นอันดับสามและอยู่ใต้สุดของประเทศ มีพื้นที่ 42,194 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศของเกาะคีวชูมีลักษณะสูงต่ำสลับกัน มีทะเลและภูเขาที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังมีภูเขาไฟอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้มีแหล่งบ่อน้ำพุร้อนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเช่นกัน และสภาพภูมิอากาศค่อนข้างอบอุ่น (Kyushu Guide, ม.ป.ป.)

จากข้อมูลข้างต้นพบว่าหมู่เกาะประเทศญี่ปุ่นมีพื้นที่จำนวนมากที่เป็นภูเขา ทั้งยังมีหุบเขา แม่น้ำที่ไหลเชี่ยว และทะเลสาบที่ใสสะอาดจำนวนมาก จากการสำรวจของสถาบันการสำรวจทางภูมิศาสตร์แห่งกระทรวงโยธาธิการในปี ค.ศ.1972 ประมาณร้อยละ 71 ของพื้นที่ทั้งหมดของญี่ปุ่นเป็นภูเขา ทำให้มีบริเวณพื้นที่ราบที่สามารถนำไปใช้ทำการเกษตรหรือประโยชน์ทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ไม่ถึงหนึ่งในห้าของพื้นที่ทั้งหมด (เอ็ดวิน โอ โรเซาเออร์, 2531: 7) ที่ราบคันโตเป็นพื้นที่ราบใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น คลอบคลุมพื้นที่บริเวณอ่าวโตเกียวทั้งหมด ส่วนที่ราบอื่นๆ จะพบอยู่ในเขตโทโฮกุ ฮอกไกโด และแนวอุตสาหกรรมนาโงยา-โอซาก้า ที่ราบเหล่านี้จึงเป็นศูนย์รวมทรัพยากรเกือบทุกด้านของญี่ปุ่น ทำให้มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ซึ่งเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญตั้งอยู่บริเวณคันโตและคันไซ มีโตเกียวและโอซาก้าเป็นศูนย์กลาง (มัลลิกา พงศ์ปริตร, 2549)

ในเมื่อญี่ปุ่นไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินใหญ่ แต่เป็นหมู่เกาะที่อยู่ห่างจากชายฝั่งของทวีปออกไปประมาณสองสามร้อยไมล์ จึงทำให้ภูมิอากาศของญี่ปุ่นกระเตี่ยวไปทางภูมิอากาศแบบภาคพื้นสมุทร ที่มีฤดูร้อนและฤดูหนาวซึ่งไม่รุนแรงอย่างที่พบในบริเวณเส้นรุ้งเดียวกันทางชายฝั่งตะวันออกของทวีปอเมริกาเหนือ (เอ็ดวิน โอ โรเซาเออร์, 2531: 11) และเนื่องจากลักษณะประเทศที่เป็นแนวยาวซึ่งมีความยาวถึง 3,800 กิโลเมตร ทำให้แต่ละภูมิภาคมีภูมิอากาศค่อนข้างแตกต่างกัน ซึ่งญี่ปุ่นด้านซีกโลกเหนือมีฤดูกาลคล้ายคลึงกับทวีปยุโรปและอเมริกาเหนือ อากาศหนาวสุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมวลอากาศเย็นจากไซบีเรียมาปะทะกับแนวความชื้นเหนือเขตทะเลญี่ปุ่น ส่งผลให้พื้นที่ฝั่งทะเลญี่ปุ่นของเกาะฮอกไกโดและฮอนชู จะมีหิมะตกหนัก ต่างจากฝั่งแปซิฟิกที่ฤดูหนาวแห้งแล้งมาก โดยเฉพาะในโตเกียว ส่วนเกาะคิวชูตอนใต้และเกาะโอกินาวาจะมีฤดูหนาวที่เย็นสบาย อีกทั้งฤดูใบไม้ผลิยังมาเยือนเร็วกว่าภูมิภาคอื่นๆ (มัลลิกา พงศ์ปริตร, 2549)

จากลักษณะทางกายภาพของหมู่เกาะประเทศญี่ปุ่น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาข้อมูลวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น ในแต่ละภูมิภาคว่ามีความแตกต่างหรือเหมือนกันอย่างไร รวมไปถึงศึกษาเอกลักษณ์และความโดดเด่นในด้านต่างๆ อันเนื่องมาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแต่ละภูมิภาค ซึ่งงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นในแต่ละภูมิภาคจากความแตกต่างของลักษณะทางภูมิศาสตร์

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความแตกต่างทางกายภาพของแต่ละภูมิภาคของประเทศญี่ปุ่น
- 1.2.3 เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นในแต่ละภูมิภาค

1.3 ขอบเขตการศึกษา

- 1.3.1 ศึกษาประเทศญี่ปุ่น
- 1.3.2 ศึกษาลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 ทำให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น
- 1.4.2 ทำให้ทราบความแตกต่างทางกายภาพของแต่ละภูมิภาคของประเทศญี่ปุ่น
- 1.4.3 ทำให้ทราบวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นในแต่ละภูมิภาค

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น” การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับวิจัย ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางภูมิศาสตร์

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมและคนญี่ปุ่น

บุญชู ต้นตริตันสุนทร (2558) เขียนบทความเรื่อง “ลักษณะพื้นฐานของคนและสังคมญี่ปุ่น” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมและคนญี่ปุ่น ไว้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง พรมแดนทะเลทั้ง 4 เกาะ สร้างความสำนึกในชาติ ไม่มีผู้รุกราน คนในเกาะล้วนพูดจาภาษาเดียวกัน วัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน การแย่งอำนาจเกิดในวงศ์เครือญาติ พี่น้อง ตระกูล ไม่มีคนต่างด้าวเข้ามายึดครอง จึงทำให้ชาวญี่ปุ่นเป็นคนปิดกั้น แยกคนข้างนอกออกเป็นพวกเรา-พวกเขา มีวิธีปฏิบัติต่อคนภายนอกอย่างนอบน้อม ประทับใจ และโหดร้ายได้เช่นกัน

ประการที่สอง ภัยธรรมชาติ ตั้งแต่อยู่ในแนวแผ่นดินไหว ภูเขาไฟ ทั้ง 4 เกาะใหญ่ที่ยังประทุ ได้ฝุ่น หิมะ ดินถล่ม จึงทำให้คนญี่ปุ่นอดทน พังแล้วสร้างใหม่ให้ดีกว่าเก่า ทนทานกว่าเก่า เรียนรู้การอยู่ร่วมกันเพราะต้องพึ่งพาเพื่อนบ้าน ชุมชนเดียวกัน

ประการที่สาม มีฤดูกาล ความงาม ธรรมชาติ วัฒนธรรมที่โดดเด่น แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ แต่ด้วยการครอบครองที่เป็นระยะเวลา นานกว่าและมีปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงกลายเป็นของญี่ปุ่นเองในขณะที่เจ้าของเดิมนั้นเลิกสนใจไปแล้ว อาทิ เช่น คะบูกิ บอนไซ โอริงะมิ (พับกระดาษ) กีโมโน ชะโด (ชงชา) ซูโม่ และอื่นๆ

ประการสุดท้าย ขาดแคลนทรัพยากร จึงต้องสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจขึ้นทดแทน ญี่ปุ่นพึ่งพาอาหาร ร้อยละ 60 จากต่างประเทศ นำเข้าน้ำมัน และถ่านหิน วัตถุดิบเพื่อการผลิตเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ญี่ปุ่นต้องผ่อนปรน และดูต้อยในด้านความสัมพันธ์ต่างประเทศ เพราะต้องพึ่งพา ไม่อาจจะวางก้ามหรือทะเลาะได้

2.1.2 แนวคิดด้านลักษณะพื้นที่และวิถีชีวิต

ประชากรเกือบ 130 ล้านคน ที่อาศัยอยู่บนเกาะกว่า 6,800 เกาะ ที่มีพื้นที่รวมเพียง 370,000 กว่าตารางกิโลเมตร หรือเพียงร้อยละ 70 กว่าของพื้นที่ประเทศไทย (ในขณะที่ประเทศไทยมีประชากรน้อยกว่าประมาณครึ่งหนึ่ง) และเต็มไปด้วยภูเขา จนเหลือที่ราบเพื่อการตั้งถิ่นฐานและทำเกษตรกรรมเพียงน้อยนิดบนเกาะใหญ่ๆ เพียง 4 เกาะ ของประเทศญี่ปุ่น เป็นเงื่อนไขบังคับที่ทำให้ผู้คนตั้งถิ่นฐานกันอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะในบริเวณที่ราบริมฝั่งทะเลตะวันออก หรือทางด้านฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกของเกาะฮอนชู ซึ่งเป็นเกาะใหญ่ที่สุดของประเทศ เนื่องจากมีแนวสันเขาเจแปนนิสแอลป์วางตัวขวางเป็นแนวยาวกลางเกาะ คอยป้องกันลมหนาวจากคาบสมุทรเกาหลี และยังได้ประโยชน์จากอิทธิพลของกระแสน้ำอุ่นจากทะเลฝั่งแปซิฟิกในขณะเดียวกัน ทำให้พื้นที่แถบนี้มีการตั้งถิ่นฐานหนาแน่นมาแต่โบราณจนเติบโตเรื่อยมาเป็นเมืองใหญ่ที่เรารู้จักกันดีในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นโตเกียว โอซาก้า โกเบ นาโกย่า หรือ ฮิโรชิมา โดยเฉพาะเขตเมืองที่มีโตเกียวเป็นศูนย์กลางนั้นได้กลายเป็นเขตเมืองที่ใหญ่ที่สุดในโลกด้วยประชากรกว่า 30 ล้านคน ซึ่งคงจะจินตนาการได้ไม่ยากว่าจะแออัดขนาดไหน และต้องไม่ลืมว่าสิ่งเหล่านี้มาพร้อมด้วยภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มาเยือนอยู่เสมออีกด้วย (compass, ม.ป.ป.)

2.1.3 ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ

ญี่ปุ่นตั้งอยู่บนรอยต่อระหว่างเปลือกโลกดังนั้นยังมีภูเขาไฟที่ยังมีชีวิตอีกจำนวนมาก เช่น Showa-shinzan และ Sakurajima ด้วยเหตุผลนี้ทำให้ญี่ปุ่นมีภูมิประเทศที่เป็นภูเขาไฟอยู่จำนวนมาก รวมถึงปล่องภูเขาไฟและfuketsu (ถ้าที่มีลมหนาวพัดผ่าน) ซึ่งเกิดจากภูเขาไฟระเบิดนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีพลังงานความร้อนจากใต้ดินหลายแห่ง ที่พัฒนามาเป็นบ่อน้ำพุร้อน

ญี่ปุ่นถูกล้อมรอบด้วยทะเลทำให้มีฝนตกอยู่เสมอ เป็นประเทศที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นจะสามารถพบทิวทัศน์ของน้ำที่หลากหลาย บริเวณชายฝั่งสามารถเห็นทะเล หน้าผา หาดทราย ชายฝั่งทะเลและแนวหินปะการัง ซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกและปลามากมาย (japanhoppers, ม.ป.ป.)

ภาพที่ 1 ภูเขาไฟฟูจิ

ที่มา japanhoppers.com (ม.ป.ป.)

ประเทศญี่ปุ่นมีอาณาเขตประมาณ 378,000 ตารางกิโลเมตร จากข้อมูลขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ประเทศญี่ปุ่นอุดมไปด้วยพื้นที่ป่า ที่มีกฎหมายและระบบป้องกันป่าไม้ จึงทำให้พื้นที่ป่าไม้ของประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบันมีอาณาบริเวณมากถึงร้อยละ 67 หรือ 2 ใน 3 ส่วนของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ ประมาณ 251,200 ตารางกิโลเมตร ญี่ปุ่นถือเป็นหนึ่งในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีพื้นที่ป่าไม้ขนาดใหญ่สูงเป็นอันดับที่ 3 ถัดจากประเทศฟินแลนด์ และประเทศสวีเดน ซึ่งมีพื้นที่ป่าไม้ขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โลกมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ 40 ล้านตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 30 ของพื้นที่โลก ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา พื้นที่ป่าไม้ลดลงทุกปี ประมาณ 73,000 ตารางกิโลเมตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งป่าในเขตร้อน อันมีสาเหตุมาจากการพัฒนาที่ดินทางการเกษตร การทำไร่เลื่อนลอย การทำปศุสัตว์ และการนำฟืนและถ่านมาใช้เป็นเชื้อเพลิงมากเกินไป เป็นต้น เมื่อเทียบกับ 30 ปีที่แล้ว ป่าไม้ไม่ลดจำนวนลงและยังคงรักษาจำนวนพื้นที่ป่าไม้ไว้ได้ดังเดิมแทบทั้งหมด ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพื้นที่ป่าไม้ขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของโลก ในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์ทางด้านชีวภาพ และมีวิวัฒนาการที่สวยงาม ในด้านอุตสาหกรรมการผลิต ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ตั้งแต่ในสมัยโบราณจนถึงปัจจุบันคนญี่ปุ่นได้ดำเนินชีวิตโดยพึ่งพาอาศัยประโยชน์จากป่าไม้ และยังมีส่วนต่อการก่อกำเนิดของวัฒนธรรมด้วย (เอ็ดวิน โอ โรเซาเออร์, 2558)

2.1.4 ลักษณะสิ่งปลูกสร้างและที่อยู่อาศัย

ด้วยความชัดเจนในการจัดการกับข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลา (space-time) บ้านเรือนถนน หนทาง เครื่องใช้ไม้สอยของคนญี่ปุ่นจึงถูกออกแบบให้ประหยัดเนื้อที่ ให้ใช้เนื้อที่ให้น้อยที่สุด ซึ่งปัจจัยของสภาพพื้นที่เมื่อมาผนวกกับภัยธรรมชาติที่มีมาเยือนอยู่เป็นระยะ และมักมีความรุนแรงแบบถอนรากถอนโคน เช่น แผ่นดินไหวในแถบคันโตที่ทำลายกรุงโตเกียวเรียบเป็นหน้ากลองในปี พ.ศ. 2466 แผ่นดินไหวที่เมืองโกเบในปี พ.ศ. 2538 และแผ่นดินไหวทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศที่มาพร้อมสึนามิในปี พ.ศ. 2554 อาจเรียกได้ว่าคนญี่ปุ่นทุกเจนเนอเรชันอย่างน้อยต้องเคยประสบกับภัยพิบัติขนาดใหญ่สักครั้ง ด้วยเหตุนี้โครงสร้างของอาคารส่วนใหญ่จึงเป็นไม้หรือเหล็ก ซึ่งมีความยืดหยุ่นต่อการรับแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวมากกว่าคอนกรีต อาคารที่สร้างขึ้นในยุคหลังไม่ใช่นิ่งร่วมกับเพื่อนบ้านไม่ว่าจะมีที่ดินแคบเพียงใดก็ตาม และให้ความสำคัญกับความแข็งแรงของโครงสร้าง และการป้องกันอัคคีภัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากท่อแก๊สที่ส่งไปใช้ประโยชน์ตามอาคารบ้านเรือนมักแตกรั่วเมื่อเกิดแผ่นดินไหว (compass, ม.ป.ป.)

มัลลิกา พงศ์ปริตร (2549) เขียนบทความเรื่อง “สถาปัตยกรรม” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะสถาปัตยกรรมอาคารบ้านเรือนของญี่ปุ่น ไว้ดังนี้

คนเราจะปลูกบ้านแบบไหน ถ้ารู้ว่าสักวันบ้านอาจต้องพังลงเพราะพายุหรือแรงไหวของแผ่นดิน นอกจากได้ฝุ่นกับแผ่นดินไหว ญี่ปุ่นยังมีพายุฝนที่รุนแรงถึงขั้นทำให้เกิดอุทกภัยและดินถล่มอยู่บ่อยครั้ง มนุษย์เราจะสร้างวัง วัด หอ โรงนา หรือประตูอย่างไรจึงจะต้านมหันตภัยเหล่านี้ได้ ปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักออกแบบอาคารในญี่ปุ่นต้องรับมือมาแต่ครั้งโบราณสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อเท็จจริงที่ว่า ญี่ปุ่นมีอาคารไม้ที่เก่าแก่ที่สุดในโลก (วัดโฮริวจิ สร้างในราว พ.ศ.1213) และมีอาคารไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก (อยู่ที่วัดโทไดจิ สูง 50 เมตร แต่ความเป็นจริงสูงเพียงสองในสามของความสูงเดิม) ทำให้ดูเหมือนกับว่าหลักเกณฑ์ทางด้านสถาปัตยกรรมของชาวญี่ปุ่นยังใช้ได้ผลอยู่ระดับหนึ่งอย่างน้อยก็สร้างตึกงามที่คงทนถาวรได้ แต่แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่โกเบเมื่อปี พ.ศ. 2538 ก็เป็นสิ่งที่ชี้ชัดถึงความล้มเหลวครั้งใหญ่ เมื่อบ้านเรือน อาคาร สำนักงาน และทางด่วนหลายหมื่นหลายพันพังทลายราบที่ถูกเพลิงไหม้พัดไปในไม่กี่อึดใจก็มีอีกนับไม่ถ้วน ความจริงภัยคุกคามสิ่งปลูกสร้างที่ร้ายแรงที่สุดในญี่ปุ่นก็คืออัคคีภัย หาไซโรณีพิบัติ วาตภัย หรืออุทกภัย ไม่ว่าจะอย่างไร สถาปัตยกรรมญี่ปุ่นก็มีอิทธิพลต่อการออกแบบตึกงามทั่วโลก แนวคิดเรื่องการปรับเปลี่ยนดัดแปลงบ้าน การใช้ประโยชน์สูงสุดจากพื้นที่ที่มี

อย่างจำกัด และการใช้แสง-เงาล้วนแล้วแต่น่าสนใจ เพราะสามารถรังสรรค์ให้เกิดความงามและช่วยแก้ปัญหาทางด้านสถาปัตยกรรมในยุคปัจจุบันได้หลายปัญหาด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดกรรมวิธีการก่อสร้างในญี่ปุ่น สถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นก็มีลักษณะร่วมกันอยู่หลายประการ เมื่อคำนึงถึงความจริงที่ว่าหมู่เกาะญี่ปุ่นมีภูมิอากาศและภูมิประเทศที่แตกต่างกันอยู่มาก ก็ให้นักอัจฉริยะที่สถาปัตยกรรมของแต่ละท้องถิ่นที่ยิ่งอุตสาหกรรมมีลักษณะร่วมกันบางประการอยู่ด้วย

ชาวญี่ปุ่นนิยมใช้ไม้เป็นวัสดุในการก่อสร้าง จะมีใช้หินบ้างเฉพาะในการสร้างกำแพงฐานปราสาท ฐานอาคาร และการทดลองสร้างสถาปัตยกรรมแบบใหม่เท่านั้น และปกติแล้วจะไม่นิยมสอปูนด้วย ด้วยเหตุที่ญี่ปุ่นมีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ (โดยเฉพาะไม้สน) ไม้จึงเป็นวัสดุยอดนิยมมาโดยตลอด ถึงขั้นที่รัฐบาลโซกุนและไดเมียวบางท่านต้องออกกฎหมายให้ปลูกป่าทดแทน ไม้ใหญ่บางประเภทถูกตัดมาสร้างและศาลเจ้าเท่านั้น เหตุที่นิยมใช้ไม้กันมากก็เพราะเสากับคานเป็นโครงสร้างหลักของสถาปัตยกรรมแบบญี่ปุ่น ซึ่งว่าไปแล้ว ก็เปรียบได้กับกล่องสี่เหลี่ยมที่รองรับหมวก (หลังคา) เอาไว้ด้านบน ช่างญี่ปุ่นจึงมีอิสระในการออกแบบหลังคาค่อนข้างมาก และชาวญี่ปุ่นก็ดูจะชอบหลังคาขนาดใหญ่ถึงขั้นที่บางครั้งยังใหญ่กว่าครึ่งหนึ่งของความสูงของตัวอาคารด้วยซ้ำ การตกแต่งหลังคาก็ทำอย่างปราณีต ชายคากว้างและมักมีน้ำหนักมาก (กฎหมายในประเทศตะวันตกบางประเทศไม่อนุญาตให้ทำโครงสร้างส่วนบนของตัวอาคารหนักอย่างนี้ การขออนุญาตสร้างบ้านแบบญี่ปุ่นในอเมริกาจึงไม่ใช่เรื่องง่าย บ้านไม้ในโกเบที่พังทลายลงเพราะเสากับคานแบกรับน้ำหนักหลังคาไม่ไหวก็มีอยู่ไม่น้อย)

สถาปัตยกรรมญี่ปุ่นมีจุดเด่นอยู่ที่เส้นตรงอันเป็นผลมาจากการใช้ไม้เป็นวัสดุในการก่อสร้างและการใช้เสากับคานเป็นโครงสร้าง เส้นโค้งนั้นพบอยู่น้อยมาก และไม่ใช้โค้งครึ่งวงกลม แต่เป็นการแอ่นโค้งน้อยๆ อย่างอ่อนช้อยเพื่อทอนความแข็งขึงของโครงสร้างแบบกล่องสี่เหลี่ยมลง อย่างเส้นโค้งบริเวณหน้าจั่วกับชายคา เป็นต้น

ด้วยเหตุที่มีเสาแบกรับน้ำหนักของหลังคาอยู่แล้ว ผนังจึงไม่จำเป็นต้องทำให้แน่นหนา มั่นคง แต่ผนังบางๆก็ขบเน้นความใหญ่โตและหนักอึ้งของหลังคาให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ฝ้าผนังยังพัฒนาไปถึงขั้นที่ผนังไม่ได้เป็นผนังอีกต่อไป หากแต่เป็นฉากกั้นที่รื้อเข้ารื้อออกได้แทน และนี่ก็เป็นที่มาของความสะดวกในการปรับเปลี่ยนตัดแปลงบ้านที่เป็นคุณลักษณะอันโดดเด่นของสถาปัตยกรรมแบบญี่ปุ่น ซึ่งเอื้อให้ขยายหรือลดพื้นที่ห้องได้โดยไมยาก ถ้าอยากให้ห้องกว้างขึ้น ก็แค่ใช้ประตูบานเลื่อนที่เลื่อนปิดเปิดได้ การแบ่งพื้นที่ภายในห้องมักอาศัยฉากกั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะลงสีทอเป็นสีพื้นเพื่อให้สะท้อนแสงช่วยให้ภายในตัว

ปราสาทหรือตำหนักอันมีตลิวสว่างไสวขึ้น ระเบียบทางเดินจะมีความกว้างพอให้คนสองคนที่ถือถาดอาหารมาเดินสวนกันได้เท่านั้น

ความแตกต่างระหว่างผนังกับประตูมักไม่ปรากฏ ไม่เว้นแต่ผนังด้านนอกที่กั้นอาณาเขตภายในตัวเรือนออกจากภายนอก โดยปกติ ผนังด้านนอกมักเป็นบานเลื่อนไม้ที่เลื่อนเข้าเลื่อนออกได้ง่าย เส้นแบ่งเขตระหว่างภายนอกกับภายในจึงไม่คงทน ซึ่งก็เหมาะดีกับฤดูร้อนอันอบอ้าวของญี่ปุ่น เฉลียงภายนอกจึงกลายเป็นแนวต่อที่เชื่อมพื้นที่ภายนอกและภายในตัวเรือนเข้าด้วยกัน

ห้องหับในเรือนมักมีข้าวของเครื่องตกแต่งอยู่น้อยชิ้น สะท้อนถึงความไม่แน่ใจในเรื่องพื้นที่หรือไม่กี่อาจเป็นความต้องการสร้างความกลมกลืนให้เกิดขึ้นระหว่างภายในกับภายนอก

สวนที่รังสรรค์ขึ้นเพื่อนำทิวทัศน์ขุนเขาอันห่างไกลเข้ามาอยู่ในอาณาเขตบ้าน สวนหินเล็กๆ จึงอาจมีพลังในเชิงสัญลักษณ์อันกล้าแข็ง จะดูว่าใหญ่โตหรือเล็กจ้อยก็ย่อมได้ ขนาดจึงไม่มีความสำคัญในสายตาของผู้ชมอีกต่อไป

ดำรงศ ฐานติ (2545) เขียนบทความเรื่อง “บ้านญี่ปุ่น” เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะบ้านของคนญี่ปุ่นไว้ดังนี้

ที่อยู่อาศัยของคนญี่ปุ่นในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นบ้านหรืออพาร์ทเมนท์จะมีความแตกต่างกัน เก่าบ้างใหม่บ้าง บ้านแบบเก่ายังสามารถพบเห็นได้ในท้องถิ่นชนบทของญี่ปุ่น บ้านแบบโบราณเป็นบ้านสร้างจากไม้และดินเหนียว หลังคามุงกระเบื้อง ในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 บ้านเหล่านี้ส่วนมากมุงหลังด้วยฟางข้าว แต่ในปัจจุบันจะหาบ้านหลังคามุงฟางข้าวยากมาก

บ้านใหม่ส่วนใหญ่สร้างด้วยอลูมิเนียม คอนกรีตและไม้ เพราะที่ดินมีจำกัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครใหญ่ๆ บ้านจึงมีราคาแพงและค่อนข้างเล็ก ชาวเมืองโดยมากมักอาศัยอยู่ตามอพาร์ทเมนท์ขนาดใหญ่ ซึ่งเรียกว่า ตันจิ

ฤดูร้อนในประเทศญี่ปุ่นจะมีอากาศร้อนและชื้น ดังนั้น จึงต้องสร้างบ้านที่ลมถ่ายเทสะดวก ประตูห้องเป็นประตูเลื่อนและหน้าต่างทำด้วยไม้และกระดาษ สะดวกแก่การเปิดรับลมหรือปิดกั้นลม ประตูเลื่อนยังสามารถเคลื่อนย้ายเพื่อแปลงห้องเล็กๆ สองห้องเป็นห้องใหญ่ห้องหนึ่ง

พื้นทางเข้าบ้าน (เงินคัง) ระเบียบและคร้ว จะเป็นพื้นไม้ ส่วนพื้นห้องอื่นปูด้วยเสื่อกก (ทาทามิ) เสื่อทาทามิทำจากฟางข้าวและหุ้มด้านนอกด้วยกกทอ เมื่อเข้าในบ้านทุกคนต้องถอดรองเท้าและสวมรองเท้าแตะ เมื่อเข้าไปในห้องที่ปูด้วยเสื่อ ทาทามิ ต้องถอดรองเท้าแตะและวางไว้บนทางเดิน

หน้าห้องในตอนกลางคืน ห้องก็ถูกเปลี่ยนเป็นห้องนอนโดยปูที่นอนนุ่มและผ้านุ่ม (พู่ตง) ในตอนเช้า เจ้าของบ้านพับเครื่องนอนและเก็บเข้าตู้เก็บโดยเฉพาะ ดังนั้นห้องๆ หนึ่งสามารถใช้เป็นห้องนอนและห้องรับประทานอาหาร

ทุกบ้านมีไฟฟ้าและประปาใช้ อย่างไรก็ตามก็ตีระบบการทำความอบอุ่นจากส่วนกลาง (central heating) ยังไม่แพร่หลายทั่วไป ยกเว้นในฮอกไกโด ซึ่งมีอากาศหนาวจัดในฤดูหนาว สำหรับภูมิภาคอื่นนั้น พวกเขาทำความอบอุ่นเฉพาะห้องที่ใช้งานเท่านั้น วิธีทำให้ห้องอบอุ่นตามที่ปฏิบัติกันมาช้านานคือการใช้ไต้เตี้ยซึ่งมีอุปกรณ์ทำความอบอุ่นด้วยไฟฟ้าติดไว้ใต้เตี้ย (โคทัสซี) และคลุมด้วยผ้านุ่มวางทับด้วยแผ่นพื้นไต้เตี้ย การให้ความอบอุ่นนั้นด้วยการสอดเท้าอยู่ใต้ผ้านุ่ม ส่วนเบาะรองนั่งจะเป็นสี่เหลี่ยมแบนที่เรียกว่าซาบุตง บ้านของญี่ปุ่นมีห้องอาบน้ำ (โอ-ฟูรุ) อ่างอาบน้ำเป็นรูปสี่เหลี่ยมและสักเวลาอาบน้ำจะเปิดน้ำเย็นใสในอ่างจากนั้นจุดไฟในเตาซึ่งทำพิเศษเพื่อต้มให้น้ำอุ่นจัด ก่อนลงแช่ในอ่างต้องชำระร่างกายให้สะอาดด้วยการถูสบู่ โดยนั่งบนม้านั่งตัวเล็ก หลังจากล้างสบู่ออกจนหมดก็จะลงแช่ตัวในอ่างน้ำร้อนทุกคนในครอบครัวใช้น้ำอ่างเดียวกัน และเด็กๆ มักอาบน้ำพร้อมกับพ่อแม่ เวลาอาบน้ำจะเป็นเวลาแห่งการพักผ่อนและเวลาแห่งความสุขของวัน

2.1.5 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจญี่ปุ่น

ก. เกาะฮอกไกโด

เมืองซัปโปโร เมืองหลวงของเกาะฮอกไกโด เป็นศูนย์กลางด้านปกครองและเศรษฐกิจของเกาะ ฮอกไกโดรวมถึงสาธารณูปโภคที่พร้อมและทันสมัย ซัปโปโรเป็นเมืองใหม่ (อายุแค่ร้อยกว่าปี) สร้างพื้นที่หลังเมืองเก่าอย่าง ฮาโกดาเตะหรือโอตารุ เพราะรัฐบาลญี่ปุ่นต้องการขยายการตั้งถิ่นฐานของผู้คนบนเกาะฮอกไกโดให้มากขึ้น เป็นการสกัดการขยายอาณาเขตของรัสเซีย ที่มีเกาะซาฮาลินอยู่ทางตอนเหนือห่างจากฮอกไกโดไม่มากนัก

ข. เกาะฮอนชู

คาบสมุทรโบโซที่จังหวัดชิบะตั้งอยู่นั้น ถูกห้อมล้อมไปด้วยมหาสมุทรแปซิฟิกในทิศตะวันออก อ่าวโตเกียวและช่องแคบอูราวะในทิศตะวันตก จากภูมิอากาศแบบมหาสมุทรทำให้อากาศอบอุ่นสบายแม้จะอยู่ในฤดูหนาว และทำให้มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่งที่เกิดจากภูมิอากาศอบอุ่นแบบนี้ Mather Bokujyo ซึ่งเป็นเขตปศุสัตว์ขนาดใหญ่ที่เต็มไปด้วยสัตว์และสถานที่ที่น่าสนใจมากมาย Kamogawa Sea - World ซึ่งโด่งดังในเรื่องการแสดงของปลาวาฬและแมวน้ำและ Namegawa

Island Park ที่มีการแสดงของนกฟลามิงโก ในคาบสมุทรโบโซตอนใต้ที่อากาศอบอุ่น การปลูกพืชไม้ดอก เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับความนิยมมาก พุ่มดอกไม้กว้างใหญ่นับได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ ของเขตนี้เลยทีเดียว (Jeducation, ม.ป.ป.)

ค. เกาะซีโกกุ

เป็นภูมิภาคเกษตรกรรม ทางใต้มีภูเขาซีโกกุรูปครึ่งวงกลมปกคลุมด้วยป่าไม้ ประชากรในภูมิภาคนี้มีประเพณีปลูกพืชการค้า ในอดีตปลูกครามและยาสูบ ที่ราบโคซึล้อมรอบด้วย เทือกเขา 3 ด้าน ภูมิภาคอากาศอบอุ่นมากจนสามารถปลูกข้าวได้ 2 ครั้ง แต่ในระยะเวลาการปลูกข้าวลดลง เปลี่ยนเป็นการปลูกฝัก บริเวณเชิงเขาซีโกกุปลูกต้นหม่อนและไม้พุ่มอื่นๆ เพื่อการผลิตกระดาษพิเศษ ทะเลทางใต้ของซีโกกุ เป็นแหล่งประมงจับปลาโบนิโต และปลาทูน่า มีเมืองท่าประมงหลายแห่งเป็นฐาน ของอุตสาหกรรมประมงนอกฝั่ง (ram, ม.ป.ป.)

ง. เกาะคิวชู

1) จังหวัดชะกะเป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ยังคงสมบูรณ์ มีการทำสิกรรมอย่างกว้างขวางในแถบที่ราบชะกะ โดยมีข้าวเป็นผลผลิตสำคัญซึ่งมีการเก็บเกี่ยวมากที่สุดที่คิวชู ทั้งยังมีผลผลิตสูงติดอันดับ 5 จากทั่วญี่ปุ่นในปี 2539 อีกด้วย การประมงทางด้านฝั่งทะเล ทางเหนือและใต้ทั้งการจับสัตว์น้ำและการเพาะพันธุ์ปลา เป็นอุตสาหกรรมหลักอีกอย่างหนึ่งเนื่องจาก แหล่งประมงอันชุกชุม ในขณะที่เดียวกันชะกะก็ยังเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคใต้ของ ญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สะดวก โดยเฉพาะที่เมืองโทซี เป็นเสมือนสี่แยกใหญ่ ศูนย์กลางของคิวชู ซึ่งมีเส้นทางหลวงหลายเส้นตัดผ่านเชื่อมโยงเมืองต่างๆทางภาคใต้เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ อุตสาหกรรมด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แล้ว อุตสาหกรรมด้านเซรามิกนั้นก็เป็นที่ขึ้นชื่อและเป็นความ ภาคภูมิใจของชาวชะกะ และเนื่องจากที่ตั้งของจังหวัดชะกะตรงกับคาบสมุทรเกาหลีโดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้น กลาง ทำให้ชะกะมีบทบาทสำคัญทางการค้าและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมาตั้งแต่อดีต เนื่องจาก สามารถติดต่อกับต่างประเทศ และจังหวัดอื่นๆที่อยู่ทางด้านในของญี่ปุ่น ซึ่งมีผลให้ชะกะได้รับอิทธิพล ทางศิลปวัฒนธรรมจากเกาหลีและจีนมาไม่น้อย รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างนานาชาติผ่านทาง การค้ามาตั้งแต่สมัยอดีตกาล ซึ่งนอกจากจีนและเกาหลีแล้ว ยังมีฮอลแลนด์ โปรตุเกส เยอรมัน ฯลฯ ทำให้ชะกะเป็นจังหวัดที่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างชาติมาจนถึงปัจจุบัน (Jeducation, ม.ป.ป.)

2) จังหวัดโออิตะ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกสุดของภูมิภาคคิวชู เป็นหนึ่งในแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่น มีกระแสน้ำร้อนจากใต้พิภพปริมาณมากเป็น อันดับ 2 ของโลก มีทั้งน้ำแร่ที่ดื่มได้และบำบัดโรคต่างๆ ทำเป็นบ่อน้ำพุร้อนสาธารณะ ให้บริการนักท่องเที่ยวกว่า 30 แห่ง จึงเป็นสถานที่ตากอากาศยอดนิยมของคนญี่ปุ่น นอกจากนี้เมืองท่าโออิตะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของคิวชูตะวันออก ตั้งอยู่ริมอ่าวเบปปุทำให้อุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารทะเลสดนานาชนิด (his-bkk, ม.ป.ป.)

3) มียาซากิ ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของภูมิภาคคิวชู เป็นจังหวัดที่หันออกสู่ทะเลตั้งแต่ทิศเหนือที่แหลมฮิวกะ ยาวเป็นชายฝั่งทะเลทางตะวันออก จรดทางใต้ที่แหลมโทอิทางตะวันตกเป็นที่ราบสูงและขุนเขา เป็นเมืองท่าทางตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่สำคัญ (his-bkk, ม.ป.ป.)

2.2 บทควมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณฑิรา สุวรรณเลิศเจริญ (2557) ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในประเทศญี่ปุ่น” ผลจากการศึกษาพบว่า ลักษณะภูมิประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหมู่เกาะ ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ 3,900 เกาะ มีเกาะใหญ่ที่สำคัญ 4 เกาะ คือ ฮอกไกโด (83,517 ตารางกม.) ฮอนชู (231,012 ตารางกม.) ชิโกกุ (18,800 ตารางกม.) และคิวชู (44,379 ตารางกม.) ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขา โดยร้อยละ 71 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่นเป็นภูเขาในขณะที่มีพื้นที่ราบเพียงร้อยละ 25 ซึ่งใช้เป็นพื้นที่ทางการเกษตรได้เพียงร้อยละ 11 เท่านั้น ประเทศญี่ปุ่นมีภูเขาไฟมากประมาณ 1 ใน 10 ของทั้งโลก โดยมีภูเขาฟูจิเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ (3,776 เมตร) และเป็นภูเขาไฟที่สงบอยู่แต่ยังไม่ดับ และจากการที่ญี่ปุ่นอยู่ในเขตที่มีภูเขาไฟมาก ทำให้มีแผ่นดินไหวเกิดขึ้นเสมอ 15 พื้นที่ประมาณ 3 ใน 4 ของญี่ปุ่น จะเป็นภูเขาและเนินเขาซึ่งอุดมไปด้วยป่าไม้ แม้ว่าความต้องการใช้ไม้จะมีมาก แต่การตัดไม้นั้นมีน้อย เนื่องจากญี่ปุ่นหันไปนำเข้าไม้ราคาถูกลงจากต่างประเทศแทนการทำลายป่า พื้นที่ราบจะเป็นพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรม และที่ตั้งของเมืองต่าง ๆ พื้นที่ราบที่ใหญ่ที่สุดอยู่บริเวณใจกลางอ่าวโตเกียว คือที่ราบคันโต นอกจากนี้ก็ยังมีที่ราบโทโฮะกุ ทางตอนเหนือของเกาะฮอนชู ที่ราบในฮอกไกโด และที่ราบเขตอุตสาหกรรมนางาฮา-โอซาก้า ที่ราบเหล่านี้จะแน่นขนัดไปด้วยบ้านเรือน โรงงาน ที่ดินเกษตร และสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 20 ของที่ดินโดยรวมทั้งประเทศ

ประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ในวงแหวนแห่งไฟ บริเวณรอยต่อระหว่างแผ่นเปลือกโลก 3 แผ่นทำให้เกิดแผ่นดินไหวความรุนแรงต่ำบ่อย และยังมีแผ่นดินไหวความรุนแรงสูงที่ทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรง

หลายครั้งในศตวรรษที่ผ่านมา เช่นเหตุการณ์แผ่นดินไหวใหญ่ฮันชิน-อะวะจิ ใน พ.ศ. 2537 และแผ่นดินไหวชูเอะสึจังหวัดนิงาตะ ใน พ.ศ. 2547 เป็นต้น นอกจากนี้ การที่ญี่ปุ่นตั้งอยู่ในบริเวณวงแหวนแห่งไฟ ยังทำให้ญี่ปุ่นมีบ่อน้ำพุร้อนจำนวนมากทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ถูกพัฒนาให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ภูเขาฟูจิซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในญี่ปุ่นก็เป็นภูเขาไฟ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่นและวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น โดยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลแบบหัตถ์ภูมิซึ่งรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

3.1.1 หนังสือ

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ ลักษณะพื้นที่ทางกายภาพของประเทศญี่ปุ่น ลักษณะภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละเกาะ จากหนังสือ ญี่ปุ่น ของ มัลลิกา พงศ์ปรีตกร, หนังสือ ญี่ปุ่น ของ เอ็ดวิน โอ โรเซาเออร์ และหนังสือ ญี่ปุ่นปัจจุบัน

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของประเทศญี่ปุ่น และเกาะสำคัญของญี่ปุ่น จากหนังสือ ญี่ปุ่น 360 องศา

3.1.2 สื่อออนไลน์

- ศึกษาข้อมูลทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น เช่น ลักษณะพื้นที่ทางกายภาพของแต่ละเกาะ จากเว็บไซต์หลักขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (jnto.or.th) และเว็บไซต์ของ (educatepark)

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสรรค์สร้างในวัฒนธรรมญี่ปุ่น จากเว็บไซต์ (www.compasscm.com)

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมของเกาะฮอนชู จากเว็บไซต์ (parktodessjapan.wordpress.com)

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมของเกาะฮอกไกโดจากเว็บไซต์ (www.his-bkk.com), (hokkaidopackage.com)

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมของเกาะชิโกกุ จากเว็บไซต์ (www.his-bkk.com)

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมของเกาะคิวชู จากเว็บไซต์ (www.japan-expert.com), (www.jeducation.com)

3.2 วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกศึกษา 4 เกาะหลักของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ เกาะฮอกไกโด เกาะฮอนชู เกาะชิโกกุ และเกาะคีวชู โดยแบ่งวิธีดำเนินการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

3.2.1 ดำเนินการศึกษาลักษณะพื้นที่ทางกายภาพของทั้ง 4 เกาะ โดยการเก็บข้อมูลเชิงสถิติจากเอกสารหนังสือ และจากฐานข้อมูลออนไลน์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3.2.2 ดำเนินการศึกษาลักษณะสภาพภูมิอากาศของทั้ง 4 เกาะ โดยการเก็บข้อมูลเชิงสถิติจากเอกสารหนังสือ และจากฐานข้อมูลออนไลน์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3.2.3 ดำเนินการศึกษแหล่งเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น แหล่งเกษตรกรรม และการประมง โดยการเก็บข้อมูลเชิงสถิติจากเอกสารหนังสือ และจากฐานข้อมูลออนไลน์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3.3 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 หนังสือ

3.3.2 อินเทอร์เน็ต

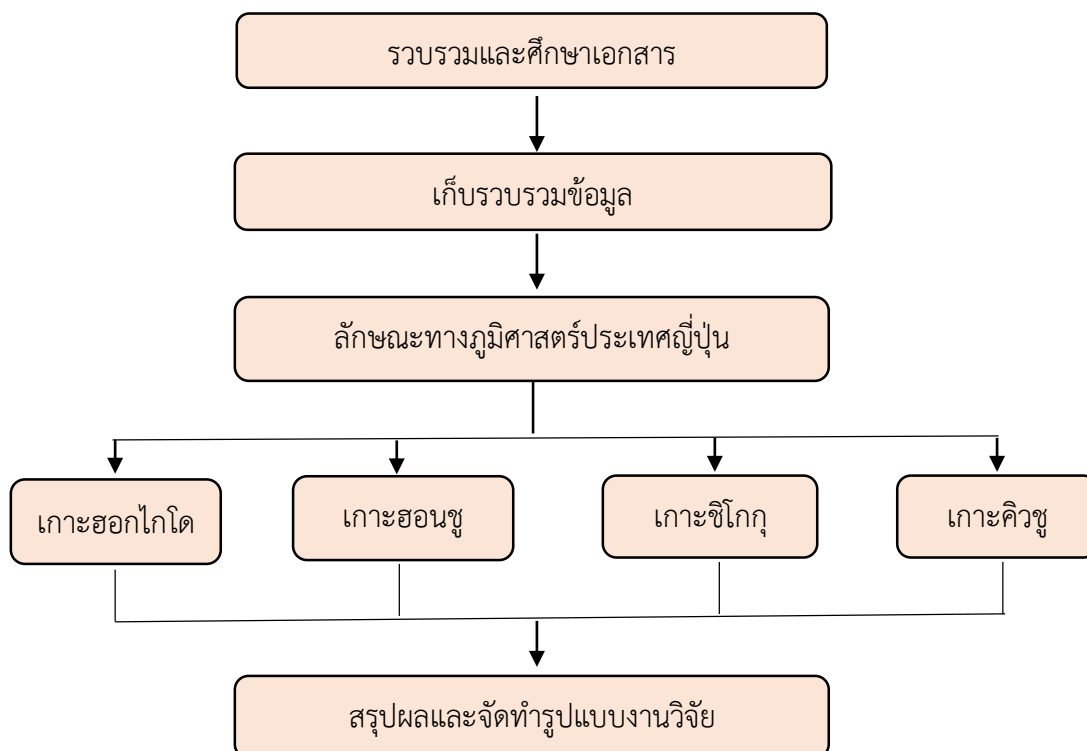
3.3.3 ซอฟต์แวร์ Microsoft Word

3.3.4 เว็บไซต์ Google Map

ตารางที่ 1 กรอบระยะเวลาการทำวิจัย

กิจกรรม/เดือน	เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6
ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	→	→				
เก็บรวบรวมข้อมูล		→	→			
วิเคราะห์ข้อมูล			→	→	→	
สรุปผลการวิเคราะห์และเรียบเรียง				→	→	
นำเสนอ						→

กรอบแนวคิดการศึกษา

ภาพที่ 2 แนวคิดการศึกษา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะทางกายภาพ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนญี่ปุ่นในแต่ละภูมิภาคของ 4 เกาะหลัก ไม่ว่าจะเป็น ลักษณะที่ตั้งของเมือง สิ่งปลูกสร้าง ที่อยู่อาศัย ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม รวมไปถึงลักษณะ เศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคที่มีผลมาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะเป็นหมู่เกาะเป็นแนวยาวเหนือจรดใต้ ประกอบไปด้วย เกาะฮอกไกโด เกาะฮอนชู เกาะชิโกกุ เกาะคีวชู และหมู่เกาะน้อยใหญ่กว่า 3,900 เกาะ โดยมีความยาวจากเหนือจรดใต้ราว 3,800 กิโลเมตร ทำให้แต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันทางด้านภูมิศาสตร์กายภาพในบางลักษณะ จึงเป็นเหตุให้มีลักษณะวิถีการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน

ด้วยลักษณะที่ตั้งที่เป็นหมู่เกาะยื่นออกไปทางตอนเหนือและตอนใต้ ทำให้ลมมรสุมและกระแสน้ำทะเลส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศในแต่ละภูมิภาค สภาพภูมิอากาศของหมู่เกาะญี่ปุ่นจะไม่หนาวมากเกินไป มีการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลที่ชัดเจน ซึ่งขึ้นอยู่กับบริเวณเขตอบอุ่น แต่เกาะฮอกไกโดเป็นสถานที่ที่มีช่วงฤดูหนาวยาวนานและช่วงฤดูร้อนที่สั้น เนื่องจากฮอกไกโดตั้งอยู่ในเขตสภาพอากาศที่หนาวเย็น ในขณะที่โอกินาวามีสภาพอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง เนื่องจากตั้งอยู่ในบริเวณเขตร้อน และจากสาเหตุภูเขาเรียงเป็นแนวผ่านหมู่เกาะเหมือนกระดูกสันหลัง ทำให้สภาพภูมิอากาศถูกแบ่งออกเป็นสองแบบ ชายฝั่งทะเลแปซิฟิกมีฝนตกหนักในช่วงฤดูร้อน ส่วนชายฝั่งของทะเลญี่ปุ่นจะมีหิมะตกจำนวนมากในฤดูหนาว แม้ว่าจะอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน สภาพภูมิอากาศยังแตกต่างกันในแต่ละฤดูกาล

ประเทศญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 8 ภูมิภาคบนเนื้อที่ของเกาะหลักทั้ง 4 เกาะหลัก ดังต่อไปนี้

4.1 ภูมิภาคฮอกไกโด (Hokkaido)

ภาพที่ 3 แผนที่ภูมิภาคฮอกไกโด

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

ภูมิภาคฮอกไกโด (Hokkaido) เป็น 1 ใน 4 เกาะหลักของญี่ปุ่น ตั้งอยู่ทางเหนือสุดและถูกโอบล้อมด้วยทะเลทุกทิศทาง ประกอบด้วย ทะเลญี่ปุ่นด้านตะวันตก ทะเลโอค็อตสค์ด้านตะวันออกเฉียงเหนือ และมหาสมุทรแปซิฟิกด้านตะวันออกเฉียงใต้ ฮอกไกโดมีพื้นที่ที่กว้างขวางซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่น ลักษณะพื้นที่เต็มไปด้วย ทิวเขา ป่าไม้ และท้องทุ่ง มีภูเขาและยอดเขาที่สูงที่สุดคือ ภูเขาอาซาฮิดาเตะ สูง 2,290 เมตร เป็นส่วนหนึ่งของบริเวณภูเขาไฟไดอิเซตสึซาน เป็นภูมิภาคที่มีเขตการปกครองที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น มีเพียงจังหวัดเดียวคือ จังหวัดฮอกไกโด สภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่ค่อนข้างหนาวโดยเฉพาะฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็นที่สุด มีภูเขาน้ำแข็งเคลื่อนแนวชายฝั่ง แต่ฤดูร้อนอากาศจะเย็นสบาย เนื่องจากอากาศจะไม่ร้อนขึ้นเหมือนกับภูมิภาคอื่นๆ เมืองหลวงของฮอกไกโด คือ ซัปโปโร รองลงมาคือ ฮาโกดาเตะ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ และมีเมืองอาซาฮิคาเวะอยู่ตรงกลางของเกาะ

ก. เมืองซัปโปโร เป็นเมืองเอกและเมืองใหญ่ที่สุดของภูมิภาคฮอกไกโด ด้วยความที่มีอากาศหนาวเย็นกว่าภูมิภาคอื่นๆ ของญี่ปุ่นเกือบ 10 องศา แม้ในช่วงหน้าร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยก็ยังคงอยู่ต่ำ

กว่า 25 องศา ทำให้บ้านเรือนที่นี้ออกสไตล์บ้านเมืองหนาวแบบตะวันตก ส่วนฝั่งเมืองซัปโปโรก็ได้รับการออกแบบอย่างดี ตามแนวคิดแบบอเมริกา คือ มีถนนตัดกันเป็นตารางสี่เหลี่ยม ทำให้การเดินทางสะดวก ส่วนสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญทั้งหลายแห่ง ล้วนเป็นมรดกของยุคอุตสาหกรรมรุ่งเรือง เช่น ตึกอิฐแดงที่ทำการรัฐบาลเก่า โรงเบียร์ซัปโปโร ตราดาวแดง หอนาฬิกาประจำเมือง หรือไม่กี่เป็นสิ่งก่อสร้างทันสมัยยุคปัจจุบัน เช่น ซัปโปโรโดม ซึ่งเป็นสนามกีฬาในร่มขนาดยักษ์ ลานกระโดดสกีที่เคยใช้ แข่งโอลิมปิกฤดูหนาว ซิงช้าสวรรค์ขนาดใหญ่บนยอดตึก เป็นต้น

ภาพที่ 4 ลักษณะอาคารในฮอกไกโด

ที่มา: travelaroundtheworld-mag.com (ม.ป.ป.)

ภาพที่ 5 เมืองซัปโปโร

ที่มา: travelaroundtheworld-mag.com (ม.ป.ป.)

ข. เมืองฮาโกดาเตะ ตั้งอยู่ทางใต้สุดของเกาะฮอกไกโด มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของเกาะฮอกไกโดรองจากซัปโปโรและอาซาฮิกาวะ ฮาโกดาเตะถูกโอบรอบด้วยทะเลจากทั้งสามทิศ คือ

ทิศเหนือ ทิศตะวันออกและทิศใต้ ในอดีตจึงมีการติดต่อการค้ากับต่างชาติ และหลังจากการเปิดท่าเรือการค้ากับต่างประเทศพร้อมกับนางาซากิ และโยโกฮามาในปี 1859 ก็เริ่มมีชาวต่างชาติทั้งอังกฤษและฝรั่งเศสเข้ามาในญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ภายในเมืองมีการก่อสร้างโบสถ์และสถานกงสุลขึ้นมาจนกลายเป็นเมืองบรรยากาศสไตล์ต่างประเทศไปโดยปริยาย

นอกจากนี้ เมืองฮาโกดาเตะยังเต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทั้งทัศนียภาพยามค่ำคืนที่ขึ้นชื่ออันดับ 1 ของญี่ปุ่น และมีอาหารทะเลสดใหม่มากมายจากท่าเรือประมงในบริเวณใกล้เคียง ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณนี้ส่วนมากจะประกอบอาชีพประมงและค้าขาย

ภาพที่ 6 สถาปัตยกรรมเมืองฮาโกดาเตะ

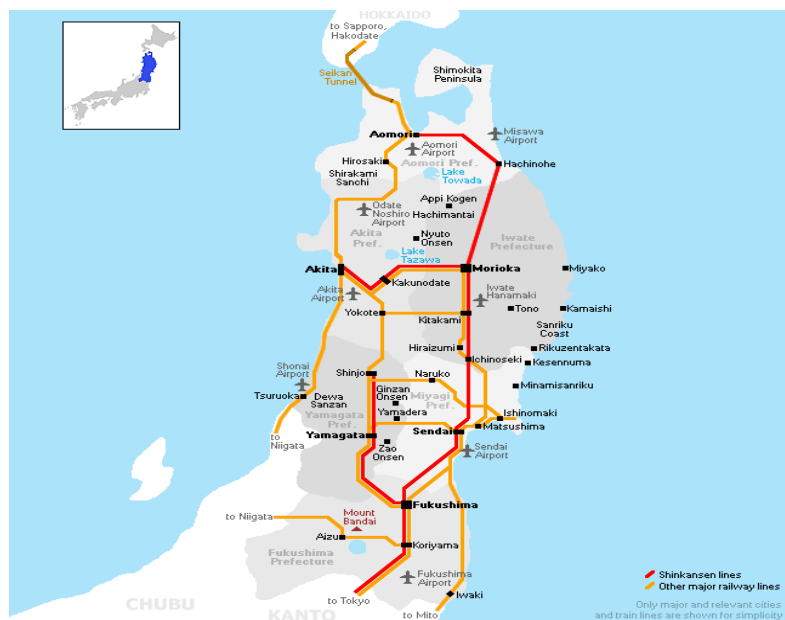
ที่มา: matcha-jp.com (2560)

ภาพที่ 7 ท่าเรือฮาโกดาเตะ

ที่มา: matcha-jp.com (2560)

4.2 ภูมิภาคโทโฮคุ (Tohoku)

ภาพที่ 8 แผนที่ภูมิภาคโทโฮคุ

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

ภูมิภาคโทโฮคุ คือ ภูมิภาคที่อยู่ทางเหนือของเกาะฮอนชู ประกอบด้วย 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอะโอโมริ จังหวัดอะคิตะ จังหวัดอิวะเตะ จังหวัดมิยะงิ จังหวัดยะมะงะตะ และจังหวัดฟูกุชิมะ บริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ปกคลุมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นเทือกเขาชิระกะมิที่มีความอุดมสมบูรณ์จนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ ส่วนอื่นยังมีความเป็นชนบทอยู่ ซึ่งเต็มไปด้วยวิวทิวทัศน์อันสวยงาม ทั้งทะเลสาบ น้ำตก ออนเซ็นธรรมชาติท่ามกลางภูเขา

อุณหภูมิอากาศในโทโฮคุ ถูกแบ่งโดยเทือกเขาที่เป็นแนวยาวจากเหนือลงมาเป็นสองด้าน คือทางด้านฝั่งทะเลญี่ปุ่นจะมีอากาศหนาวเย็น หิมะตกหนักในฤดูหนาว ในขณะที่ทางด้านฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกจะมีอากาศอบอุ่นกว่า บนพื้นที่ราบและลุ่มแม่น้ำเป็นแหล่งเกษตรกรรมหนึ่งในสี่ของข้าวที่ผลิตในญี่ปุ่นมาจากภูมิภาคนี้

ก. จังหวัดอะโอโมริ ตั้งอยู่ปลายเหนือสุดของเกาะฮอนชู มีช่องแคบทซึการุคั่นกลางภูเขาโออูที่พาดผ่านจากทางเหนือจรดใต้เป็นตัวแบ่งเขตพื้นที่จังหวัด ทำให้เกิดภูมิอากาศที่แตกต่างกันระหว่างฝั่งตะวันออกและตะวันตก คือ มีหิมะตกมากทางด้านฝั่งทะเลญี่ปุ่น และฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก

มีอุณหภูมิต่ำแม้จะอยู่ในฤดูร้อนก็ตาม เป็นจังหวัดที่ยังคงเหลือธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ อาทิเช่น เทือกเขา ทะเลสาบ วนอุทยานแห่งชาติ

ข. จังหวัดอะคิตะหันหน้าไปทางทะเลญี่ปุ่น พื้นที่นี้อุดมไปด้วยแม่น้ำและพื้นที่ราบ มีพื้นที่กว้างใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์เหมาะกับการเจริญเติบโตของเมล็ดพันธุ์ เป็นที่รู้จักในฐานะที่เป็นพื้นที่ทำนา จึงมีการทำอาหารพื้นเมืองต่างๆจากผลผลิตทางการเกษตร เช่น สตูว์ “คิริตันโปะ-นาเบะ” ที่ทำจากข้าว และ “จิซาเกะ” หรือสาเกหมักในท้องถิ่น (ไวน์ข้าว)

ค. จังหวัดอิวะเตะเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เป็นผืนดินที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดต่างๆ ของญี่ปุ่น ทางใต้ของจังหวัดอิวะเตะมีลักษณะเป็นชายฝั่งที่มีแนวหยักเป็นฟันเลื่อยพร้อมด้วยปากน้ำจำนวนมาก เป็นชายฝั่งแนวยาวทำให้เกิดเป็นท่าเรือประมงที่อุดมไปด้วยผลิตภัณฑ์ทางทะเลที่ถูกนำขึ้นฝั่งได้ตลอดทั้งปี ซึ่งส่งผลให้เกิดร้านอาหารจำนวนมากในบริเวณใกล้เคียง ที่สามารถเพลิดเพลินไปกับอาหารทะเลสดๆ เช่น หอยเชลล์ หอยนางรม และเม่นทะเลได้

ง. จังหวัดมียะงิตั้งอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศญี่ปุ่น มีเซนไดเป็นเมืองหลวงตั้งอยู่ในศูนย์กลาง ซึ่งขนานด้วยแม่น้ำอาบุคุมะ-กาว่า ไปทางทิศใต้ และมีแม่น้ำคิตะคามิ-กาว่า อยู่ด้านข้างไปทางทิศตะวันออก ทางด้านชายฝั่งทะเลมีชายฝั่งที่ซับซ้อนคดเคี้ยวไปทางทิศเหนือ ในขณะที่เดียวกันก็มีชายหาดอันอบอุ่น ทอดตัวยาวไปยังทิศใต้จากมะทซึชิม่า และมีภูเขาสูง 1,000 เมตร ที่สวยงามทอดตัวขนานไปกับพื้นที่ทางตะวันตกหรือเรียกว่า ทิวเขาซาโอะ

เนื่องจากมียะงิมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ซับซ้อนเหล่านี้ จึงดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมเยียนจำนวนมาก ทิวทัศน์จังหวัดมีน้ำพุร้อนธรรมชาติโดยมีสามแห่งที่เป็นที่นิยมคือ อาคิอุ-ออนเซ็น ซาคุนามิ-ออนเซ็น และนารุโอะ-ออนเซ็น

จ. จังหวัดยะมะงะตะตั้งอยู่ทางตะวันตกของภูมิภาคโทโฮะคุ และมีการขนส่งทางทะเลที่สำคัญควบคู่กับเส้นทางที่ได้รับการพัฒนาในทะเลญี่ปุ่นมาเป็นเวลายาวนาน มีการทำประมงสัตว์ทะเล เช่น ปลาเคียวและหอยนางรม มีการปลูกข้าวและผลไม้ต่างๆ บนพื้นที่ราบโซโน เช่น เซอร์รี่ องุ่น และลูกพลับโซโน นอกจากนี้ ยังมีแหล่งน้ำพุร้อนกว่า 100 แห่ง

ภาพที่ 9 เมืองอิอิเดะ

ที่มา: allabout-japan.com (ม.ป.ป.)

เมืองอิอิเดะตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดยามากาตะ พื้นที่กว่าร้อยละ 84 ของเมืองเป็นป่าภูเขา และเป็นเขตที่มีหิมะตกหนักทุกปี ผลผลิตหลักของหมู่บ้านนี้คือ ข้าว และเนื้อโยเนชวาระ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40 ของปริมาณเนื้อโยเนชวาระที่ผลิตในญี่ปุ่น

ฉ. จังหวัดฟุคุชิมะ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภูมิภาคโทโฮคุ ประมาณ 200 กิโลเมตรจากโตเกียว เป็นจังหวัดที่ใหญ่เป็นอันดับสามในญี่ปุ่น แม้ว่าจะอยู่ใกล้กับเมืองหลวงของประเทศแต่ก็ยังคงวัฒนธรรมญี่ปุ่นแบบดั้งเดิมเอาไว้ได้ นับเป็นจังหวัดที่มีอุตสาหกรรม ที่มีมูลค่าสินค้ารวมที่ถูกส่งออกสูงที่สุดในฮอกไกโดและภูมิภาคโทโฮคุ

อำเภอซากะ-โดริ เป็นพื้นที่เชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมที่มีระบบการขนส่งที่ทันสมัย ซึ่งรวมถึงรถไฟสายชินคันเซ็นที่วิ่งจากเหนือลงใต้ผ่านทางศูนย์ของอำเภอ และยังมีทางหลวงและสนามบินฟุคุชิมะด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ ยังสามารถผ่อนคลายไปกับน้ำพุร้อนที่สามารถพบได้หลายแห่งในพื้นที่เขตชานเมืองฟุคุชิมะ ที่มีน้ำพุร้อนมากกว่า 130 แห่ง ในพื้นที่ของจังหวัดนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวตามฤดูกาลอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสวนพฤกษชาติอันเขียวขจีและนกป่าในฤดูใบไม้ผลิ การตั้งแคมป์ในฤดูร้อน การเดินป่า กีฬาทางน้ำ สีสันอ่อนๆ ในฤดูใบไม้ร่วง การเล่นสกี การเล่นหิมะและการดูหงส์ในช่วงฤดูหนาว

ฟุคุชิมะเป็นจังหวัดที่ปลูกข้าวได้เนื่องจากอุดมไปด้วยน้ำที่มีคุณภาพดี ชาวบ้านในหมู่บ้านโอตามะซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใจกลางของจังหวัดฟุคุชิ ดำรงชีพด้วยเกษตรกรรมและปศุสัตว์เป็นหลัก ฟุคุชิมะภาคภูมิใจในอุตสาหกรรมเหล้าสาเกหลัก (ไวน์ข้าว) อันรุ่งเรืองของตนเอง ผลไม้ตามฤดูกาล เช่น ลูกพีช แอปเปิ้ล และผลไม้ชนิดอื่นๆ สามารถเก็บเกี่ยวได้ตลอดทั้งปี

4.3 ภูมิภาคคันโต (Kanto)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

ภูมิภาคคันโตเป็นภูมิภาคที่อยู่ทางตะวันออกของเกาะฮอนชู (Honshu) เป็นภูมิภาคที่เป็นที่ราบลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น แต่ไม่ได้เป็นที่ราบที่โล่งกว้าง ซึ่งพื้นที่ที่ราบลุ่มมีประมาณร้อยละ 40 แต่ที่เหลือมีลักษณะพื้นที่เป็นภูเขา แม่น้ำส่วนใหญ่ของญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำโทเนะ แม่น้ำนากะ แม่น้ำอาระ แม่น้ำทามะ และแม่น้ำซางามิ ล้วนไหลผ่านเขตคันโตไปออกยังมหาสมุทรแปซิฟิกทั้งสิ้น ทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคมีภูเขาไฟฟูจิอยู่ เขตคันโตประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ มหานครโตเกียว จังหวัดอิบะระกิ จังหวัดโทซิงิ จังหวัดกุมมะ จังหวัดชิบะ จังหวัดไซตะมะ จังหวัดคะนะงะวะ และจังหวัดยะมะนะชิ ในภูมิภาคนี้มีเมืองหลวงโตเกียวที่เป็นจุดศูนย์กลางของประเทศญี่ปุ่นและมีระบบการคมนาคมที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีสีสันความเจริญ มีนวัตกรรมความล้ำสมัยที่โดดเด่น อีกทั้งยังมีวัดศาลเจ้าที่นิกโก้ ที่เป็นมรดกโลก องค์พระใหญ่ที่งามสง่า เมืองท่าขนาดใหญ่ คันโตมีขนาดประมาณ 32,423.85 ตารางกิโลเมตร

ภาพที่ 10 แผนที่ภูมิภาคคันโต

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

คันโตเป็นดินแดนแห่งพื้นที่ราบลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นที่สุด คือ 39.6 ล้านคน กล่าวคือ 15,600 คนต่อตารางกิโลเมตร เป็นที่ตั้งของกรุงโตเกียว เมืองหลวงของประเทศ ซึ่งเป็นที่ตั้งของพระราชวังอิมพีเรียลที่ประทับของพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานรัฐบาล ธุรกิจ สถาบันการศึกษา รวมทั้งสิ่งบันเทิงและความทันสมัยต่างๆ แต่เนื่องจากพื้นที่ที่มีความจำกัดที่ดินและที่พื้กอาศัยในกรุงโตเกียวจึงมีราคาแพงมาก ผู้คนส่วนใหญ่จึงพักอาศัยอยู่บริเวณชานเมืองหรือจังหวัดใกล้เคียง เช่น คนะกะวะ ชิบะ ไชตะมะ แล้วเดินทางโดยรถไฟเข้ามาทำงานหรือเรียนที่โตเกียว นอกจากกรุงโตเกียวแล้ว เมืองโยโกฮามายังเป็นเมืองท่าที่สำคัญ เนื่องจากมีท่าเรือพาณิชย์นานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคตะวันออกไกลอยู่ในภูมิภาคนี้เช่นกัน บริเวณชายฝั่งของอ่าวโตเกียวเป็นที่ตั้งของเขตอุตสาหกรรม อันได้แก่ โรงงานผลิตเหล็กต่อเรือ ปีโตรเลียม เครื่องใช้ไฟฟ้า ในส่วนที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางแห่งเป็นแหล่งเกษตรกรรม ท่งนา เพาะปลูกพืชผัก ผลไม้ ฟาร์มสุกร และฟาร์มโคนม ฤดูร้อนในแถบคันโต ค่อนข้างร้อนชื้นและเหนอะหนะ ฤดูหนาวอากาศเย็น มีหิมะตกบางเบา ทางตอนใต้ของโยโกฮาม่าอากาศอบอุ่น

ภาพที่ 11 ภูมิภาคคันโต

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ก. จังหวัดโทชิจิจิ ตั้งอยู่ตอนกลางของฮอนชู ล้อมรอบด้วยภูเขาไปทางตะวันออก ตะวันตกและเหนือ มีที่ราบคันโตแผ่กระจายในตอนใต้ โทชิจิจิยังล้อมรอบด้วยภูเขาไฟนาชิและนิโกะ ซึ่งก่อให้เกิดริสอร์ทออนเซ็นจำนวนมากกระจายตัวอยู่ภายในและรอบๆ จังหวัด

อุทซึโนะมิยะตั้งอยู่ในตอนกลางของจังหวัด เป็นศูนย์กลางของการบริหารงานท้องถิ่น และเศรษฐกิจ ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ คือ มาชิโกะ เป็นเมืองที่รู้จักกันดีในฐานะผู้ผลิตเซรามิกที่กลับมามีชีวิตในแต่ละฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วง

ทางตอนเหนือของเมืองโทซิจิเป็นถิ่นกำเนิดของริสอร์ทออนเซ็นนาซีและชิโอบาระ ริสอร์ทออนเซ็นชิโอบาระ เป็นที่รู้จักในเรื่องความงามอันน่าทึ่งของหุบเขาที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยแม่น้ำโฮกิ และแม่น้ำสายย่อยซึ่งก็คือ แม่น้ำคาโนะมาตะ ปลายทางบนที่ราบสูงนาซิมีสถานที่ท่องเที่ยว เช่น วิวทะเลสาบรินโด-โคะ พิพิธภัณฑท์เท็ตตี้แบร์นาซี และพิพิธภัณฑท์อื่นๆ

ข. จังหวัดอิบะระกิตั้งอยู่ใจกลางของฮอนชู และห่างจากโตเกียวประมาณ 40 กิโลเมตร หันหน้าไปทางมหาสมุทรแปซิฟิกทางทิศตะวันออก อิบะระกิตถูกแบ่งออกเป็นสามส่วนคือ พื้นที่ที่เป็นภูเขาในตอนเหนือ จากตอนกลางไปยังใต้เป็นพื้นที่ราบคันโต และพื้นที่ที่มีแม่น้ำโทเนะ-กาว่าพร้อมด้วยแม่น้ำสายย่อย ทางตอนเหนือของจังหวัดเป็นพื้นที่ที่มีเสน่ห์ในการเดินทาง เช่น มีน้ำตกฟุคุโรดะ ซึ่งเป็นหนึ่งในสามน้ำตกที่มีชื่อเสียงในประเทศญี่ปุ่น แม้ฤดูกาลจะเปลี่ยนแปลงแต่ภูเขาทซึคุบะ ก็ยังคงตั้งตระหง่านอยู่ในจุดศูนย์กลางครอบครองที่ราบคันโต ดินเขากระจายตัวอยู่ในเมืองวิทยาศาสตร์ทซึคุบะ อันเป็นเมืองที่ประกอบรวมขึ้นจากมหาวิทยาลัยทซึคุบะเป็นหลักและสถาบันวิจัยทั้งของรัฐและเอกชนต่างๆ จำนวนมากมาย

ในคาซุมิงะอูระ ทะเลสาบที่ใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศญี่ปุ่น เป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การล่องเรือพร้อมกับตกปลาแบส อิตาโคะอำเภอริมแม่น้ำของแม่น้ำโทเนะ จะเป็นพื้นที่ที่สามารถเพลิดเพลินไปกับการท่องเที่ยวทางน้ำบนเรือท้องแบน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงต้นฤดูร้อนเส้นทางน้ำจะเต็มไปด้วยดอกไม้อพรมรงสีหาวานบานสะพรั่งทั้งสองข้างทางที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

ค. จังหวัดชิบะตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของที่ราบคันโตและอยู่ติดกับโตเกียว ทางตอนเหนือของจังหวัดอยู่ในที่ราบคันโต และตอนกลางเฉียงไปทางใต้อยู่ในคาบสมุทรโบโซะ-ฮันโต สิ่งก่อสร้างมากมายที่เป็นตัวแทนของประเทศญี่ปุ่นกระจายตัวอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นสนามบินนานาชาตินาริตะ มาคุฮาริเมสเสะ(ศูนย์การประชุมขนาดใหญ่) สวนคาซุสะอาคาเดเมียร์ สะพานอุโมงค์ข้ามอ่าวโตเกียวและโตเกียวดิสนีย์แลนด์

คาบสมุทรโบโซะ-ฮันโต ถูกล้อมรอบด้วยมหาสมุทรแปซิฟิกไปทางทิศตะวันออก อ่าวโตเกียวและช่องแคบอุระจะไปทางทิศตะวันตก อุณหภูมิจากมหาสมุทรทำให้อากาศอบอุ่นแม้จะอยู่ในช่วงฤดูหนาว มีจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวมากมายที่ใช้ประโยชน์จากความอบอุ่น เช่น มาเธอร์ โบคุโจ (ไร่) และคาโมะกาว่า ซี เวิร์ล ซึ่งมีชื่อเสียงในการแสดงของปลาวาฬเพชฌฆาตและปลาโลมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลุกดอกไม้เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับความนิยมอย่างมาก พุ่มหญ้าปกคลุมด้วยดอกเรปในฤดู

ใบไม้ผลิที่เป็นสัญลักษณ์บนคาบสมุทร และยังมีภูเขาโนโคกิริ-ยาม่าที่มีหน้าผาสูงชันที่น่าตื่นตาตื่นใจ เช่นเดียวกับชายหาดคัจจุกุริ-ฮาม่าที่ทอดตัวยาวกว่า 66 กิโลเมตร ชิบะเป็นจังหวัดที่เปี่ยมไปด้วยเสน่ห์ของ ทะเลและภูเขาที่มีอยู่มากมาย

ง. จังหวัดโตเกียวประกอบด้วยส่วนทางตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคคันโต หมู่เกาะอิซุ และหมู่เกาะโอกาซาวาระ โตเกียวเป็นเมืองหลวงของญี่ปุ่น และเป็นเมืองที่มีประชากรมากกว่า 13 ล้านคนอาศัยอยู่ ทำให้เป็นเมืองหนึ่งที่มีประชากรมากที่สุดในโลก โตเกียวไม่ได้เป็นเพียงศูนย์กลางทางการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นเท่านั้น แต่ยังสามารถดึงดูดออกมาในฐานะของศูนย์กลางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของโลก

จ. จังหวัดกุงมะตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของที่ราบคันโต กุงมะภาคภูมิใจใน รีสอร์ททอนเซ็นอันแสนวิเศษ ที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือนตลอดทั้งปี คุซาทซึออนเซ็นเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นสถานที่สำหรับการเดินป่า “ยูโมมิ” แบบดั้งเดิม (การปลูกข้าวในฤดูใบไม้ผลิ) และอุดมไปด้วย “ยุบะทาเกะ” (แหล่งน้ำพุร้อน) อิกาโฮะออนเซ็นมีชื่อเสียงในชั้นหินที่ลัดเลาะไปตามที่พักและร้านขายของที่ระลึกที่ฝังตัวอยู่ในรูปแบบที่ลงตัว ชิมะออนเซ็นตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นภูเขาอันเงียบสงบ เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะผ่อนคลายในออนเซ็น พื้นที่ในมินาคามิออนเซ็นให้บริการทั้งออนเซ็นที่มีคุณภาพและกิจกรรมกลางแจ้ง

นอกจากนี้ กุงมะยังเป็นแนวหน้าในเรื่องการเลี้ยงไหมและสิ่งทอที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่แตกแขนงไปทั่วโลก การก่อตั้งโรงไหมโทมิโอกะในปี พ.ศ. 2415 และสถานที่อีก 3 แห่งที่เกี่ยวข้องรวมถึงฟาร์มเลี้ยงไหมทาจิมะ ยาเฮอิ โรงเลี้ยงไหมทาคายามา-ฉะ และโรงเย็บอาราฟูเนะ ล้วนประสบความสำเร็จในการผลิตไหมดิบ ที่ทำให้คนทั่วโลกได้เพลิดเพลินไปกับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมที่มีคุณภาพสูงในยุคสมัยใหม่ โรงไหมโทมิโอกะและสถานที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกในปี พ.ศ. 2557

ฉ. จังหวัดไซตะมะ ตั้งอยู่ตรงใจกลางของภูมิภาคคันโตทางตอนเหนือของโตเกียว ในอดีตไซตะมะเป็นส่วนหนึ่งของมุซาชิ-โนะ-คุนิ ที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในโตเกียวที่ทันสมัย จังหวัดนี้กลายเป็นผู้ผลิตอาหารที่สำคัญให้กับกรุงโตเกียวในช่วงต้นศตวรรษที่ 17 และยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโตเกียวมาเป็นเวลานาน พื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดจะอยู่ภายใน 100 กิโลเมตรของโตเกียว และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของไซตะมะเป็นข้อได้เปรียบในทางธุรกิจ การอยู่อาศัยและงานเทศกาลทางวัฒนธรรม

ข. จังหวัดยะมะนะชินั้นตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของโตเกียว และอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภาคกลางของญี่ปุ่น ล้อมรอบไปด้วยเทือกเขา ซึ่งในจำนวนนั้นก็มียุซาที่ได้รับผลกระทบเป็นวนอุทยานแห่งชาติและกิ่งวนอุทยานแห่งชาติอยู่หลายแห่งด้วยกัน เช่น วนอุทยานแห่งชาติฟูจิ-ฮาโกเนะ-อิซึ กิ่งวนอุทยานแห่งชาติทันซาวะ-โอยามะ วนอุทยานแห่งชาติจิจิบุ-ทามะ-โค กิ่งวนอุทยานแห่งชาติยัทสึงาทาเกะ-จูชิน และวนอุทยานแห่งชาติเทือกเขาแอลป์ญี่ปุ่นทางตอนใต้ จังหวัดยะมะนะชินจัดเป็นจังหวัดที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และมีทิวทัศน์ของทะเลสาบและหุบเขาที่งดงาม

ยะมะนะชิ เป็นจังหวัดที่มีความภาคภูมิใจในความงดงามของธรรมชาติซึ่งมีทั้งภูเขาไฟฟูจิ ทะเลสาบทั้งห้ารอบภูเขาไฟฟูจิ และหุบเขาโซเซ็น-เคียว นอกจากนี้ที่นี่ยังมีโบราณสถานอีกหลายแห่งซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของตระกูลทาเคดะที่เคยเป็นผู้ปกครองท้องถิ่นนี้ในสมัยศตวรรษที่ 16 เช่น ศาลเจ้าทาเคดะ และวัดโคเซ็นโคจิ นอกจากนี้ยังมีบรรดาสวนผลไม้ตามริมเขา ที่มีการปลูกพืชสตรอเบอร์รี่ เชอร์รี่ แอปเปิ้ล และบลูเบอร์รี่ โดยเฉพาะบริเวณคัทสึนุมะซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในฐานะแหล่งผลิตไวน์ที่ใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่น

ข. จังหวัดคะนะงะวะอยู่ทางด้านทิศใต้ของโตเกียว ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของที่ราบคันโต และหันเข้าหาอ่าวโตเกียว โดยมีอ่าวซางามิอยู่ทางด้านทิศใต้ ด้วยตำแหน่งที่ตั้งดังกล่าว ทำให้พื้นที่บริเวณนี้กลายเป็นพื้นที่สำคัญที่ขึ้นาเศรษฐกิจของญี่ปุ่น คะนะงะวะมีภูมิประเทศที่หลากหลาย ทั้งภูเขา แม่น้ำและทะเล ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นก็ล้วนถูกแต่งแต้มด้วยสีสันของประวัติศาสตร์ที่โดดเด่นและภูมิอากาศที่เป็นลักษณะเฉพาะ

โยโกฮาม่า ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการบริหารจังหวัด ได้พัฒนาขึ้นมาเป็นเมืองท่าหลักของการสัญจรผ่านทะเลญี่ปุ่น และยังเป็นศูนย์กลางการปกครองและเศรษฐกิจของทั้งจังหวัดอีกด้วย เมืองโยโกฮาม่ายังได้ทำการพัฒนาพื้นที่ที่เรียกว่า มินาโตะ มิไร 21 เพื่อให้เป็นเมืองแห่งอนาคต นอกจากนี้โยโกฮาม่าแล้ว ยังมีเมืองสำคัญทางทิศตะวันออกของจังหวัดที่เป็นที่รู้จักกันดีอย่างคาวาซากิที่เป็นหนึ่งในเมืองอุตสาหกรรมระดับแนวหน้าของญี่ปุ่น และโยโกสึเกะเมืองท่าอันเก่าแก่

นอกจากนั้น คะนะงะวะยังมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ แม่น้ำซางามิ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในฐานะแม่น้ำสายหลักของคะนะงะวะไหลผ่านกลางตัวจังหวัด และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ มากมาย เช่น คามาคุระ ฮาโกเนะ แดนศักดิ์สิทธิ์สำหรับผู้หลงใหลในการแช่น้ำพุร้อน และโอตาวาระ เมืองที่มี

ปราสาทของเจ้าผู้ครองนครทางใต้ของจังหวัด ยังมีโซนนันและคาบสมุทรมิอูระ-ฮันโต ที่มีชายหาดอันงดงาม ขณะที่ทางตอนเหนือก็มีเทือกเขาทันซาวะ ที่ทอดยาวออกไปทางตะวันตก สิ่งต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ทำให้คะนะงะวะเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายตั้งแต่ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ไปจนถึงความเป็นเมืองแห่งอนาคต

4.4 ภูมิภาคชูบุ (Chubu)

คือภูมิภาคที่อยู่ตอนกลางของเกาะฮอนชู ประกอบด้วยจังหวัดกิฟุ จังหวัดชิซุโอะกะ จังหวัดนะงะโนะ จังหวัดนิงะตะ จังหวัดโทะยะมะ จังหวัดฟุกุอิ จังหวัดยะมะนะชิ จังหวัดอิชิกะวะ และจังหวัดไอจิ เป็นภูมิภาคที่มีวิถีวัฒนธรรมและธรรมชาติที่หลากหลาย มีอาหารการกินที่โดดเด่นของแต่ละเมือง มีออนเซ็นท่ามกลางธรรมชาติกระจายตัวอยู่ทั่ว

ภาพที่ 12 แผนที่ภูมิภาคชูบุ

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

จุดเด่นของภาคชูบุก็คือ ถึงแม้ทั้ง 9 จังหวัดจะจัดอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน แต่ก็มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ รวมไปถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างกัน โดย 4 จังหวัดชายฝั่งทะเลญี่ปุ่นอันได้แก่ จังหวัดนิงะตะ จังหวัดโทะยะมะ จังหวัดอิชิกะวะ และจังหวัดฟุกุอิ มีลักษณะเป็นเทือกเขาและที่ราบชายฝั่งทะเล มีหิมะตกหนักในฤดูหนาว แต่ระยะเวลาสั้นกว่าภูมิภาคโทโฮคุและฮอกไกโด ฤดูร้อน

อากาศร้อนชื้นและเย็นสบายในฤดูใบไม้ผลิ พื้นที่ราบในเขตนี้มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคชูบุ และเป็นแหล่งปลูกข้าวที่มีคุณภาพแห่งใหญ่แห่งหนึ่ง พื้นที่สูงตอนกลางประกอบไปด้วย จังหวัดนงะโนะ จังหวัดกิฟุ และจังหวัดยะมะนะชิ

ภาพที่ 13 กำแพงหิมะหรือสโนว์วอลล์

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ดินแดนแห่งเทือกเขาสูงทอดตัวเป็นแนวยาวไม่รู้จบ ที่ตั้งของเจแปนแอลป์หรือที่รู้จักกันดีว่าเป็นหลังคาของญี่ปุ่น ที่มีกำแพงหิมะหรือสโนว์วอลล์หนาสูงถึง 5 เมตร เป็นเมืองตากอากาศบนเขาและแหล่งเล่นสกียอดนิยมแห่งหนึ่ง บนภูเขาอากาศหนาวเย็นตลอดปี ในฤดูร้อนบนเขามีสรวงแดดอบอุ่น แต่ในขณะที่ทางเชิงเขาอากาศร้อนชื้น พื้นที่ทางตอนล่างประกอบไปด้วยจังหวัดไอจิและจังหวัดชิซุโอะกะ ตั้งอยู่ทางชายฝั่งด้านมหาสมุทรแปซิฟิก มีภูมิอากาศอบอุ่นสบาย

ก. จังหวัดไอจิซึ่งอยู่ใจกลางญี่ปุ่นนั้นหากแบ่งตามภูมิศาสตร์อย่างคร่าวๆ แล้วจะมีส่วนที่เป็นภูเขา เนินเขา และที่ราบ อีกทั้งยังมีความสำคัญทางการคมนาคม ในฐานะจุดเชื่อมต่อระหว่างภาคตะวันตกและตะวันออกของญี่ปุ่น และยังเป็นฐานอุตสาหกรรมหลักที่รุ่งเรืองมากกว่าหลายศตวรรษ อุตสาหกรรมหลักของจังหวัด คืออุตสาหกรรมเซรามิก ที่เมืองเซโตะและเมืองโทโคนาเมะ อุตสาหกรรมรถยนต์ที่เมืองโทโยตะและเมืองนาโงยา อุตสาหกรรมสิ่งทอที่เมืองอิจิโนมิยะ และที่เมืองนาโกย่าเป็นศูนย์กลางแห่งการปกครอง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมของจังหวัดไอจิ ในเมืองมีปราสาทนาโกย่า และมีเมืองตากอากาศบนภูเขา

ข. จังหวัดฟุคูอิ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของภูมิภาคชูบุ ทางด้านตะวันออกของจังหวัดเป็นแนวเขาที่เชื่อมกับเทือกเขาทาเทยามะและที่ราบฟุคูอิ ในทางกลับกันทางทิศตะวันตกประกอบด้วยแนวเนินเขาและพื้นที่ราบที่ค่อนข้างจำกัด เมืองฟุคูอิเป็นศูนย์กลางการบริหารงานท้องถิ่นและเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรืองขึ้นบนชายฝั่งทะเลญี่ปุ่นทางภาคเหนือของเมืองฟุคูอิคือ หน้าผาโทจินโบ ที่รู้จักกันว่าเป็นภูเขาหินที่ถูกคลื่นน้ำทะเลกัดเซาะ จากรอยแยกรูปเสาชองหินไพโรอกซีนแอนดีไซต์ (การรวมกลุ่มของหินห้ำเหล็มหหรือหกเหล็ยม) ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่พบได้ยากซึ่งมีเพียงแห่งเดียวในประเทศญี่ปุ่น ฟุคูอิเป็นที่รู้จักในด้านงานหัตถกรรมดั้งเดิม เช่น เครื่องปั้นดินเผาเอจิเซ็นซึ่งเป็นเครื่องปั้นดินเผาหนึ่งในหกชนิดอันเก่าแก่ที่สุดที่พบในประเทศญี่ปุ่น และยังมีเอจิเซ็นวาชิ (กระดาษญี่ปุ่น) ซึ่งมีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 1,500 ปี เช่นเดียวกับเครื่องเคลือบดินเผาในท้องถิ่นและงานที่ทำจากหินโมรา

ค. จังหวัดกิฟุตั้งอยู่ใจกลางของเกาะฮอนชู เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป กิฟุมีแม่น้ำไหลผ่านสามสาย คือ คิโสะ อิบิ และนางาระ ชาวประมงของที่กิฟุจะใช้นกกาหน้าหาปลาถิ่นมานานกว่า 200 ปี ทำให้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก พื้นที่ของกิฟุกว่าร้อยละ 80 ถูกปกคลุมด้วยป่า ตัวจังหวัดมีอาณาเขตตั้งแต่เทือกเขาฮิโตะจนถึงที่ราบโนบิ ซึ่งอยู่ปลายแม่น้ำคิโสะซังเซ็น (แม่น้ำคิโสะสามสาย) เทือกเขาฮิโตะมีความสูงกว่า 3,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติชูบุซังกาคุ เทือกเขาเรียวกาคูอุดมไปด้วยป่าต้นบีชญี่ปุ่นและพีชภูเขา เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติฮาคูซัง จังหวัดกิฟุอุดมไปด้วยธรรมชาติที่งดงามมากมาย เช่น หุบเขาเอนะซึ่งมีหินที่มีรูปร่างน่าสนใจ และบ่อน้ำพุร้อนเกโระ สปารีสอร์ทยอดนิยมตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 10

ง. จังหวัดมิเอะตั้งอยู่ใจกลางของเกาะฮอนชู ซึ่งอยู่ทางตะวันออกของคาบสมุทรคิอูที่ยื่นออกสู่มหาสมุทรแปซิฟิก พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่แคบและทอดตัวยาวลงมาจากเหนือจรดใต้ ความซับซ้อนทางภูมิศาสตร์ทำให้สภาพอากาศมีความหลากหลาย แนวชายฝั่งทางตอนใต้มีรูปร่างคล้ายฟันเลื่อย เป็นลักษณะที่ไม่สามารถพบได้ทั่วไป ชายฝั่งตะวันออกได้รับการยกย่องให้เป็นอุทยานแห่งชาติอิเสะชิมะ ซึ่งมีชื่อเสียงด้านการเพาะเลี้ยงไข่มุก หอยนางรม และกุ้งอิเสะล็อบสเตอร์ พื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติมีมากกว่าหนึ่งในสามของพื้นที่ทั้งจังหวัด และยังเป็นสวนป่าที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับสองในญี่ปุ่นด้วย อีกทั้งยังมีจุดชมวิวมากมาย รวมทั้งหุบเขาอุระที่อุทยานแห่งชาติสึซึกะ หุบเขาโดโระ และน้ำตกอากาศะ ชิอุฮัตตะคิ (น้ำตก 48 ชั้น) ในจังหวัดมิเอะยังมีอาชีพนักดำน้ำงมหอยแบบดั้งเดิมที่เรียกว่า

“อามะ” เป็นอาชีพที่มีมายาวนานกว่าสองพันปีแล้ว และปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ในพื้นที่โทบะและชิมะ ในญี่ปุ่นมีผู้ประกอบการอาชีพอามะอยู่ประมาณสองพันคน ซึ่งครึ่งหนึ่งล้วนอาศัยอยู่ในพื้นที่เขตโทบะ และชิมะ

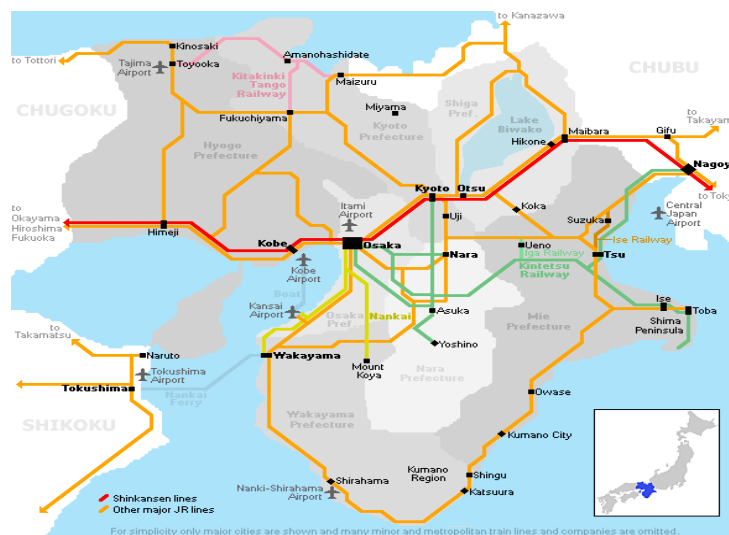
จ. จังหวัดชิซุโอกะ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภูมิภาคกลางประเทศญี่ปุ่น และหันออกสู่มหาสมุทรแปซิฟิก ด้วยความที่อยู่ระหว่างโตเกียวและโอซาก้า ซึ่งเป็นจุดกึ่งกลางของฟากตะวันออกและตะวันตก ทำให้ชิซุโอกะมีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจมายาวนาน

ภูเขาไฟฟูจิซึ่งเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในญี่ปุ่น ภูเขาอะชิทากะ และภูเขาโทกะสะ เป็นแนวเขาที่ลากยาวไปจนถึงคาบสมุทรอิวะ เนื่องจากเป็นบริเวณเขตภูเขาไฟ ชิซุโอกะจึงอุดมไปด้วยแหล่งน้ำพุร้อน เช่น อะตะมิ อิโต ชูเซ็นจิ เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำอีกแห่งหนึ่งของประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะที่เมืองชิซุโอกะ มีธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น อ่าวสุรุเกะ ทะเลเอ็นชู ทะเลสาบฮามานะโกะ แม่น้ำเท็งริวภาวะ แม่น้ำโออิภาวะ รวมถึงบริเวณที่ราบซึ่งแผ่กว้างไปจนถึงปากแม่น้ำ อีกทั้งยังมีสภาพอากาศที่อบอุ่นด้วย

เมืองชิซุโอกะเป็นศูนย์กลางการปกครองและเศรษฐกิจ ทางด้านตะวันตกของจังหวัด มีเมืองฮามามัทสึ ซึ่งมีบ่อน้ำพุร้อนคันซันจิมีจุดชมพระจันทร์เต็มดวงที่มีชื่อเสียง บริเวณซานเม็งมีเนินทรายนาคาตะจิมะ ที่เป็นสถานที่จัดเทศกาลแข่งว่าวยักษ์ ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนในเดือนพฤษภาคมของทุกปี

4.5 ภูมิภาคคันไซ (Kansai)

คือภูมิภาคที่อยู่ตอนกลางทางตะวันตกของเกาะฮอนชู โดยเขตคันไซประกอบไปด้วย 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเฮียวโงะ จังหวัดเกียวโต จังหวัดโอซาก้า จังหวัดชิงะ จังหวัดนารา จังหวัดวาкаяมะ และจังหวัดมิเอะ คันไซมีขนาดประมาณ 27,335.11 ตารางกิโลเมตร

ภาพที่ 14 แผนที่ภูมิภาคคันไซ

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

ภูมิภาคคันไซเป็นพื้นที่ทอดยาวไปทางตะวันตกตาม Seto ทะเลน้ำจืดที่มีต่อโกเบและอิเมจิ ทางตะวันออกครอบคลุมทะเลสาบบิวะ เป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่นในภาคเหนือของภูมิภาคที่ล้อมรอบด้วยทะเลญี่ปุ่นไปทางทิศใต้โดยคาบสมุทร Kii และมหาสมุทรแปซิฟิกไปทางทิศตะวันออกจากเทือกเขาบุกิและอ่าวอิเสะ ภูมิภาคคันไซเป็นวัฒนธรรมและหัวใจทางประวัติศาสตร์ของประเทศญี่ปุ่น มีผู้อยู่อาศัยอยู่ราว 22 ล้านคน โดยมีเมืองโอซาก้าและเกียวโตเป็นแกนหลักของภูมิภาค เป็นศูนย์กลางที่มีความทันสมัยเต็มไปด้วยสีสัน ภูมิภาคนี้มีทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ทั้งยังขึ้นชื่อในเรื่องของอาหารท้องถิ่น มีเมืองประวัติศาสตร์ซึ่งเคยเป็นเมืองหลวงเก่าอย่างเกียวโต (Kyoto) – นารา (Nara) ทำให้มีจุดเด่นด้านวัฒนธรรม วัดวาอารามที่ทรงคุณค่าจนได้เป็นสมบัติแห่งชาติ และอีกหลายแห่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และยังมีออนเซ็นริมทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภูมิภาค โดยธรรมชาติวิสัยแล้วชาวคันไซแท้ๆ จะชอบแข่งขันชิงดีกับผู้คนในภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะภูมิภาคคันโตที่เป็นที่ตั้งของกรุงโตเกียว ถึงแม้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ในคันไซจะยังคงทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก แต่คนทั่วไปก็ไม่ได้มองชาวคันไซว่ามาแต่บ้านนอกคอกนาแต่อย่างใด คนโตเกียวยอมรับนับถือความสามารถในการทำธุรกิจการค้าของนครโอซาก้าและโกเบ ซึ่งเมืองอุตสาหกรรมและการค้าทั้งสองแห่งนี้ก็ถือเป็นศูนย์กลางการค้าในระดับสากลของญี่ปุ่นอยู่แล้ว ยิ่งไปกว่านั้นเกียวโตก็ยังเป็นเมืองที่เจริญรุ่งเรืองสมกับที่เคยเป็นราชธานีอันภาคภูมิมานานกว่า 1,000 ปีอย่างแท้จริง

ก. จังหวัดโอซาก้า (Osaka) ตั้งอยู่ใจกลางภูมิภาคคันไซในฝั่งตะวันตกโดยเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เล็กที่สุดในประเทศญี่ปุ่น แต่เปี่ยมไปด้วยความภาคภูมิใจจากจำนวนประชากรที่มากที่สุดและหนาแน่นเป็นที่สองรองจากเมืองหลวงอย่างโตเกียว มีเทือกเขาล้อมรอบทั้งสามด้านของจังหวัด ส่วนทางทิศตะวันตกหันหน้าโอบล้อมอ่าวโอซาก้า ด้วยเหตุที่อยู่ใกล้กับเมืองหลวงเก่าของญี่ปุ่นอย่างเกียวโตและนารา จึงรุ่งเรืองในฐานะศูนย์กลางการขนส่งทางบกและทางน้ำเช่นเดียวกับเมืองพาณิชย์ทั้งหลาย

ในเมืองโอซาก้ามีปราสาทโอซาก้าซึ่งเป็นหอคอยห้าชั้นตั้งอยู่ใจกลางสวนสาธารณะซึ่งทอดตัวยาวกว่า 60,000 ตารางเมตร ช่วงฤดูดอกซากุระบานในฤดูใบไม้ผลิต่างมีผู้มาเยี่ยมชมดอกไม้ที่อุทยานแห่งนี้กันอย่างอุ้นหนาฝาคั่งเลยทีเดียว ทางประตูทิศเหนือของโอซาก้ามีย่านอุเมะซึ่งขยายตัวด้วยห้างสรรพสินค้าชั้นใต้ดินซึ่งเต็มไปด้วยร้านอาหารและร้านค้าแฟชั่นมากมาย

ในขณะที่ทางทิศเหนือมีอุเมะเป็นเมืองหลัก ทางทิศใต้ก็มีเมืองนัมบะเป็นเมืองหลักเช่นกัน นัมบะเป็นย่านช้อปปิ้งและย่านธุรกิจที่ได้รับความนิยมมากมาย เช่น ย่านโดทงโบริซึ่งมีร้านอาหารมากมายเรียงรายทั้งสองฟากของแม่น้ำโดทงโบริ ทางทิศใต้ยังมีย่านที่รู้จักกันดีว่าเป็นเมืองแห่งความบันเทิงซึ่งมีโรงละครและโรงภาพยนตร์มากมายนั่นเอง

เทมโปซัง หมู่บ้านท่าเรือซึ่งมีชิงช้าสวรรค์ความสูงกว่า 112.5 เมตร ห้างสรรพสินค้าและพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำไคยูคังซึ่งเป็นหนึ่งในพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก อีกทั้งยังมี ATC (เอเชียแปซิฟิกเทรดเซ็นเตอร์) ซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าที่ได้รับความนิยมและมีขนาดใหญ่ที่สุดในญี่ปุ่นอีกด้วย

ภาพที่ 15 ชิงช้าสวรรค์เท็มโปซาน

ที่มา: chillchilljapan.com (ม.ป.ป.)

เนื่องจากโอซาก้ามีแม่น้ำลำคลองหลายสาย จึงได้ชื่อว่า เมืองแห่งสายน้ำ และเพราะมีสะพานอยู่เกือบพันแห่ง จึงได้ชื่อว่าเป็น เมืองสะพานพันสาย เส้นทางน้ำและสะพานเหล่านี้มีไว้เพื่อจุดประสงค์หนึ่งเดียว คือ ใช้ลำเลียงสินค้าและวัตถุดิบเข้า-ออกจากโอซาก้าซึ่งเป็นตลาดการค้าของญี่ปุ่นออกไปสู่ทั่วทุกมุมโลก โดยอุปนิสัยแล้ว ชาวโอซาก้าเป็นคนตรงไปตรงมาและมีหัวการค้า

ข. จังหวัดเฮียวโงะตั้งอยู่ทางตะวันตกของภูมิภาคคันไซ (บริเวณใจกลางทางด้านตะวันตกของญี่ปุ่น) โดยติดกับคาบสมุทรเซโตะทางตอนใต้และทะเลญี่ปุ่นทางตอนเหนือทำให้มีสถานที่อันมีทิวทัศน์งดงามมากมาย อย่างอุทยานแห่งชาติคาบสมุทรเซโตะอุทยานแห่งชาติริมชายฝั่ง ซังอิน ไคกัง ภูเขาโรโกะ และเกาะอาวาจิชิมะและยังมีโบราณสถานทางวัฒนธรรมมากมาย โดยสถานที่ที่เป็นที่รู้จักกันมากที่สุดก็คือปราสาทิเมจิ ซึ่งเป็นมรดกโลกของ UNESCO

เมืองโกเบ (Kobe) เป็นเมืองท่าชั้นนำของญี่ปุ่น และเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญของภูมิภาคคันไซแล้วยังเป็นเมืองที่มีความหลากหลายของวัฒนธรรม โกเบที่เป็นศูนย์กลางการบริหารและเศรษฐกิจของจังหวัดนั้นยังเป็นเมืองท่าที่มีกลิ่นอายต่างประเทศ บนเกาะท่าเรือซึ่งเป็นเกาะเทียมที่ลอยอยู่ในท่าเรือโกเบนั้นยังมีศูนย์ประชุมนานาชาติตั้งอยู่เส้นแวงตะวันออก 135 ซึ่งผ่านเมืองอาคาชินั้นเป็นจุดที่กำหนดเวลามาตรฐานของประเทศญี่ปุ่น ทางด้านชายฝั่งซึ่งติดกับทะเลญี่ปุ่นซึ่งมีอุทยานแห่งชาติซังอิน ไคกังนั้นมีทิวทัศน์ทางธรรมชาติอันงดงามที่หลากหลาย ที่ชายหาดทาเคโนะและคาสุมิ จะได้เห็นศิลปะแนวหินปะการังริมชายฝั่ง และถ้ำซึ่งเกิดจากการกัดเซาะของคลื่นในทะเลญี่ปุ่น

ค. จังหวัดเกียวโต (Kyoto) มีอาณาเขตตั้งแต่บริเวณตะวันออกเฉียงใต้จดตะวันตกเฉียงเหนือในตอนกลาง และทางเหนือของภูมิภาคคันไซทำให้มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ 4 ประการ ได้แก่ ชายฝั่งทรงฟันใบเลื่อยรอบอ่าวไมสึรุทางตะวันออกเฉียงเหนือ ภูเขาทันบะตรงใจกลาง ที่ราบลุ่มเกียวโตทางตะวันออกเฉียงใต้และที่ราบลุ่มยามาชิโร

เกียวโตเป็นเมืองหลวงของญี่ปุ่นในศตวรรษที่ 8 และรุ่งเรืองในฐานะศูนย์กลางการปกครอง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของญี่ปุ่นมากกว่า 1,100 ปีก่อนที่เมืองหลวงจะถูกย้ายไปยังโตเกียวในกลางศตวรรษที่ 19 วัดและศาลเจ้ามากมายในเกียวโตถูกสร้างขึ้นในช่วงนั้นแหล่งประวัติศาสตร์ 17 แห่ง ซึ่งมีวัดคิโยมิสึและปราสาทนิโจรวมอยู่ด้วยนั้นได้ถูกขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เกียวโตถือเป็นเมืองใหญ่อันดับ 5 ของญี่ปุ่น เป็นมหานครใหญ่ที่จอแจแออัด

ง. จังหวัดนารา (Nara) ตั้งอยู่ใจกลางทางด้านตะวันตกของเกาะฮอนชูตัวประเทศในอดีตนั้นเริ่มก่อตั้งขึ้นราวช่วงกลางศตวรรษที่ 3 โดยมีเขตยามาโตะ เป็นศูนย์กลางและเสร็จสมบูรณ์ในช่วงปลายศตวรรษที่ 6 ส่วนเมืองหลวงนั้นถูกตั้งขึ้นที่อาสึกะทางตอนใต้ของที่ราบลุ่มนารา ซึ่ง ปัจจุบันอยู่ในบริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดนาราโดยเป็นศูนย์กลางการปกครองและเศรษฐกิจอันรุ่งเรืองของญี่ปุ่นจนถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 8 ก่อนที่เมืองหลวงจะย้ายไปยังเฮโจ-เคียว (เมืองนาระในปัจจุบัน)

จ. จังหวัดวากายะมะ (Wakayama) วากายะมะขยายตัวจากศูนย์กลางไปยังทิศใต้สุดของเกาะฮอนชู ภูเขาหลักในวากายะมะดึงดูดผู้คนให้มาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์มาตั้งแต่สมัยโบราณ ชายฝั่งมีหน้าผาสูงชันและท้องทะเลที่เต็มไปด้วยเกาะหลายขนาดจำนวนกว่า 130 เกาะ ภูเขาใกล้ชายฝั่งผ่านภัยธรรมชาตินานาชนิด จนก่อตัวขึ้นเป็นภูมิประเทศอันซับซ้อน มีหินหลายประเภทที่มีขนาดใหญ่และรูปร่างแปลกตากระจายตัวทั่วพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์

สภาพภูมิอากาศของวากายะมะอยู่ในระดับกลาง มีจุดชมวิวที่ผู้คนมากมายแวะมาเยี่ยมชม เช่น ศาลเจ้าคุมาโนะนาจิไทชะบนภูเขา นาจิ ศาลเจ้าอิโระซึ่งเป็นศาลเจ้าที่นับถือน้ำตกนาจิ ภูเขาโคยะ อันเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่นมากกว่า 1,200 ปี บริเวณโดยรอบของอุทยานแห่งชาติโคยะริวจิน อุทยานแห่งชาติโยชิโนะ – คุมาโนะ แม่น้ำคิโนกาวะ เป็นแหล่งต้นน้ำ แห่งที่ราบวากายะมะ

วากายะมะเป็นเมืองเกษตรกรรมและแหล่งประมงที่สำคัญของภูมิภาคคันไซ ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีพื้นที่ชายฝั่งที่ทอดยาวเหมาะกับการทำประมงผืนดินอันอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งเพาะปลูกพืชผักและผลไม้ที่ขึ้นชื่อ สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ เทือกเขาศักดิ์สิทธิ์โคยะซัง (Koyasan) ต้นกำเนิดพุทธศาสนิกาย Shingon ปราสาทวากายะมะ นายสถานีแมวมะเหมียวทามะหนึ่งเดียวของญี่ปุ่น ฟาร์มสตอร์เบอร์รี่ในเมืองคิโนกาวา (DPlus Guide Team, 2014)

ฉ. จังหวัดชิงะ (Shiga) ตั้งอยู่ในส่วนกลางของประเทศญี่ปุ่น มีทะเลสาบบิวะซึ่งเป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดในประเทศญี่ปุ่นอยู่ตรงกึ่งกลาง ล้อมรอบไปด้วยภูเขาบุกิตทางทิศเหนือ เทือกเขาสุซุกะทางทิศตะวันออก ภูเขาอิระและภูเขาอิเอย์ทางทิศตะวันตก เทือกเขาชิการาคิทางทิศใต้

อุทยานแห่งชาติทะเลสาบบิวะรวมถึงทะเลสาบโยโกะ ภูเขาบุกิ ภูเขาอิระและภูเขาอิเอย์ กินพื้นที่กว่าหนึ่งในหกของจังหวัดชิงะ ซึ่งมีทัศนียภาพอันงดงามรวมถึงโอมิฮัคเคหรือแปดทิศอันงดงามแห่งโอมิ ซึ่งมีลักษณะคล้ายภาพทิวทัศน์จากทะเลสาบตั้งถึงในมณฑลหูหนานประเทศจีน ที่นี้ตั้งตระหง่าน

อยู่ระหว่างทิศตะวันตกและตะวันออกเฉียงของประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้เกิดอารยธรรมอันเจริญรุ่งเรืองขึ้นในบริเวณนี้ตั้งแต่สมัยแรกเริ่มเลยทีเดียว มีแหล่งมรดกล้ำค่ามากมายรวมทั้งภูเขาฮิเอย์และวัดเอ็นริคคุจิ ซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม ปราสาทอิโกเนะซึ่งได้รับการกำหนดให้เป็นสมบัติของชาติ อีกทั้งยังมีพระพุทธรูปซึ่งมีชื่อเสียงมากมาย จังหวัดชิงะเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ร่ำรวยที่สุดในประเทศญี่ปุ่น ถือเป็นสมบัติของชาติและสมบัติทางวัฒนธรรมที่สำคัญ

4.6 ภูมิภาคชูโงะกุ (Chugoku)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

เป็นภูมิภาคที่อยู่ทางริมขอบฝั่งตะวันตกของเกาะฮอนชู ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดโอคะยะมะ จังหวัดทตโตริ จังหวัดอิโรชิมะ จังหวัดชิมะเนะ และจังหวัดยะมะงุชิ ภูมิภาคถูกแบ่งเป็นสองด้านโดยเทือกเขาชูโงะกุ ทางตอนกลางของภูมิภาคด้านที่อยู่ทางฝั่งทะเลญี่ปุ่นเรียกว่า San-In ซึ่งแปลว่าร่มเงาของภูเขา ได้แก่ จังหวัดทตโตริ จังหวัดชิมะเนะและตอนเหนือของจังหวัดยะมะงุชิ ภูมิอากาศของดินแดนทางด้านทะเลญี่ปุ่นนี้มีแสงแดดจ้าและสดใสในฤดูร้อน ฤดูหนาวอากาศหนาวเย็น มรสุมจากทางตะวันตกเฉียงเหนือทำให้มีหมอกจัดและเมฆหนาทึบ มีความเป็นชนบท

ส่วนอีกด้านหนึ่งเรียกว่า San-Yo คือทางฝั่งทะเลใน ประกอบไปด้วยจังหวัดโอคะยะมะ จังหวัดอิโรชิมะ และทางตอนใต้ของจังหวัดยะมะงุชิที่มีอากาศอุ่นสบายตลอดปี ปริมาณน้ำฝนมีไม่มาก มีแสงแดดจ้าเป็นส่วนใหญ่

ก. อิโรชิมะตั้งอยู่ใจกลางของชูโงะกุในฮอนชูตะวันตก มีเกาะอินโนชิมะและเกาะอื่นๆ อีก 150 เกาะตั้งอยู่ใกล้กับทะเลเซโตะ ภูเขาชูโงะกุที่สูงกว่า 1,000 เมตร ตั้งอยู่ทางเหนือของอิโรชิมะ มีอาณาเขตครอบคลุมจากทางทิศตะวันออกไปจนถึงทิศตะวันตก มีทางหลวงและทางด่วนตัดผ่านภูเขา เพื่อเชื่อมจังหวัดที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ติดทะเลเข้าด้วยกัน เมืองอิโรชิมะเป็นที่ราบค่อนข้างแคบ ชายฝั่งมีลักษณะเป็นรอยหยักแบบฟันเลื่อย และมีภูเขาตั้งตระหง่านใกล้กับชายฝั่ง ธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ จังหวัดอิโรชิมะถูกล้อมรอบด้วยทะเลและภูเขา มีสถานที่ดึงดูดใจ เช่น อุทยานแห่งชาติเซโตะไนโค (ทะเลเซโตะไน) อุทยานแห่งชาติอิบะโดโก - ไทชะคุ อุทยานแห่งชาติภูเขาชูโงะกุตะวันตก เป็นต้น เมืองอิโรชิมะเป็นที่รู้จักกันว่าเป็นเมืองแรกที่โดนระเบิดปรมาณู

ข. จังหวัดโอคะยะมะตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่ชูโงะกุ และหันหน้าออกสู่ทะเลเซโตะไน มีภูมิอากาศอบอุ่นและปริมาณฝนน้อย ทำให้จังหวัดโอคะยะมะเป็นพื้นที่ในอุดมคติที่เหมาะสม

แก่การปลูกองุ่น พีช และผลไม้อื่นๆ ภูเขาซูโงะคุที่ทอดยาวอยู่ทางทิศเหนือ และที่ราบสูงคิบิ-โคเกิน ที่ครอบคลุมทางตอนใต้ของภูเขา และอยู่ถัดจากกลุ่มน้ำทสึยามะ โดยมีพื้นที่ราบโอคะยะมะที่หันหน้าเข้าหาทะเลเซโตะในทางใต้

จังหวัดโอคะยะมะอุดมสมบูรณ์ไปด้วยธรรมชาติที่สวยงาม อีกทั้งมีหมู่เกาะในทะเลเซโตะ โดยมีสะพานเซโตะโอะฮะชิเชื่อมระหว่างเกาะฮอนชูและเกาะชิโกกุ ภูเขาวาซุซัน (ซึ่งสามารถมองเห็นภูเขาเหล่านี้ได้) และที่ราบสูงฮิรุเซ็น-โคเกินในอุทยานแห่งชาติไดเซ็น-โอกิ รวมถึงปราสาทโอคะยะมะ (มีเอกลักษณ์ที่ตัวปราสาทภายนอกเป็นสีดำ) ศาลเจ้าคิบิทสึ (ซึ่งมีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และห้องโถงสำหรับทำพิธีสักการะเป็นสมบัติของชาติ เช่นเดียวกับประตูคิตะ-ซุยชิน-มง ซึ่งเป็นสมบัติที่สำคัญทางวัฒนธรรม) และยังมีสถานที่และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ทางประวัติศาสตร์อีกมากมาย

ค. จังหวัดชิมะเนะตั้งอยู่ทางปลายสุดของทิศตะวันตกของเกาะฮอนชู และหันหน้าสู่คาบสมุทรเกาหลีในทะเลญี่ปุ่น มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านการค้ากับประเทศจีนมาตั้งแต่สมัยโบราณ อีกทั้งครั้งหนึ่งในอดีตยังเคยเป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรม

ภูเขาซูโงะคุมีอาณาเขตครอบคลุมจากทิศตะวันออกไปยังทิศตะวันตก แม่น้ำไหลผ่านหุบเขาขึ้นไปทางทิศเหนือก่อนที่จะไหลลงสู่ทะเล ชายฝั่งทะเลที่ทอดยาวมีการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงๆ ทั้งหน้าผาชันและโขดหิน ทำให้ชายฝั่งดูขรุขระ ก่อนที่จะพบกับสันทรายที่แสนนุ่มนวล และยังมีหมู่บ้านชาวประมงที่เป็นเมืองบนเวียงน้ำเล็กๆ ในหุบเขา

ง. จังหวัดทตโตริตั้งอยู่ในแถบตะวันออกเฉียงเหนือของเขตซูโงะคุ และเต็มไปด้วยทิวทัศน์สวยงามของฤดูกาลหนึ่งที่เปลี่ยนไปยังอีกฤดูกาลหนึ่ง มีอาณาเขตครอบคลุมชายฝั่งทะเลที่ยาวสุด ลูกหลูกตาจากฝั่งตะวันออกไปฝั่งตะวันตก ที่ราบแคบๆ และพื้นที่ที่เป็นภูเขาอย่างภูเขาไดเซ็นมี พีชพันธุ์สีเขียวสดในฤดูใบไม้ผลิและใบไม้สีจางในฤดูใบไม้ร่วง เนินทรายทตโตริเป็นเนินทรายที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศญี่ปุ่น (ประมาณ 16 กิโลเมตรจากตะวันออกถึงตะวันตก และประมาณ 2 กิโลเมตรจากเหนือถึงใต้) ซึ่งพบได้ทั้งสองฝั่งของปากแม่น้ำเซนได นอกจากนี้ หาดฮาคุโตะซึ่งเป็นสถานที่ในตำนานของญี่ปุ่น เรื่อง “อินาบะโนะ ชิโระ-อุซาคิ” (กระต่ายขาวของอินาบะ) รวมถึงอุทยานแห่งชาติไดเซ็นโอกิด้วย นอกจากนี้ ยังมีปริมาณบ่อน้ำพุร้อนอยู่มาก มีการเล่นสกีที่ภูเขาไดเซ็นในฤดูหนาว และสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่มากมายทำให้ทตโตริเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวตลอดปีในทุกฤดูกาล

จ. จังหวัดยะมะงุชิตั้งอยู่ปลายสุดแถบตะวันตกของเกาะฮอนชู จากตำแหน่งทางภูมิศาสตร์และกระแสน้ำจากมหาสมุทรทำให้ยะมะงุชิมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับคาบสมุทรเกาหลีมาอย่างยาวนาน หมู่เกาะโบโย-โชโตะตั้งอยู่ระหว่างยะมะงุชิกับเอฮิเมะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติทะเลในเซโตะ ชายฝั่งทะเลที่มีลมพัดตลอดเวลา ทรายสี่ขาว ต้นสนสีเขียว รวมถึงทุ่งหญ้าและบ้านเรือนเป็นภาพที่ดึงดูดใจผู้ที่ได้พบเห็น

4.7 ภูมิภาคชิโกกุ (Shikoku)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

ภูมิภาคชิโกกุ คือ 1 ใน 4 เกาะหลักของญี่ปุ่น บริเวณรอบเกาะโอบล้อมด้วยทะเลเซโตะ (Seto Inland Sea) และมหาสมุทรแปซิฟิก ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเอะฮิเมะ จังหวัดคางาวะ จังหวัดโทคุชิมะ และจังหวัดโคชิ ตอนกลางของเกาะมีภูเขาสูงกว่าระดับน้ำทะเล 1,000-2,000 เมตร มีประชากรประมาณ 4.2 ล้านคนอาศัยอยู่กระจายตามกลุ่มชายฝั่งทะเล ชิโกกุถูกแบ่งออกเป็นตอนเหนือและตอนใต้โดยภูเขาสูงชัน ทางเหนือมีปริมาณน้ำฝนน้อยและมีเมืองอุตสาหกรรมอยู่ตลอดแนว ส่วนทางใต้ด้านมหาสมุทรแปซิฟิกนั้นจะเป็นป่ารก อากาศจะอบอุ่น ปริมาณน้ำฝนมีมาก อากาศบนเกาะจะอบอุ่นสบายในช่วงต้นฤดูใบไม้ผลิ และช่วงเริ่มฤดูใบไม้ร่วง บนเกาะนี้มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากอากาศค่อนข้างอบอุ่นจึงมีพืชผักให้ทานได้ตลอดทั้งปี

ภาพที่ 16 แผนที่ภูมิภาคชิโกกุ

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

หากเทียบกับอีก 3 เกาะหลักของญี่ปุ่นแล้ว ชิโกกุมีความเงียบสงบและยังคงบรรยากาศแบบธรรมชาติไว้ได้ โดยที่ไม่ถูกกลืนโดยวัฒนธรรมสมัยใหม่ มีการทำอุตสาหกรรมผลิตเหล็กและเคมี มีการทำประมงกับเกษตรกรรมแบบเร่งผลผลิตทำกันอย่างแพร่หลายบนที่ราบของเมืองโคจิชายฝั่งทะเลแปซิฟิก นอกจากนี้ยังมีการทำไร่ผลไม้และการปลูกผักในกรีนเฮาส์ เกาะชิโกกุถูกเชื่อมต่อกับเกาะฮอนชู ด้วยสะพานเซโตะโอฮาชิ ซึ่งเป็นสะพานหกสาย ใช้เกาะเล็กๆ 5 แห่งเป็นจุดเชื่อมต่อ ด้วยความยาวถึง 12.3 กิโลเมตร ทำให้สะพานแห่งนี้ เป็นหนึ่งในสะพานสองชั้นที่มีความยาวมากกว่าสะพานแห่งอื่นๆ ในโลกเกาะ

ภาพที่ 17 สะพานเซโตะโอฮาชิ

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

ก. จังหวัดเอะฮิเมะ ตั้งอยู่ส่วนตะวันตกเฉียงเหนือของภูมิภาคชิโกกุ โดยชื่อเอะฮิเมะนี้มีความหมายว่า “เจ้าหญิงผู้อ่อนหวาน” ประจวบเหมาะกับภูมิอากาศอบอุ่นชื้นแฉะด้วยธรรมชาติมากมาย จังหวัดนี้ล้อมรอบไปด้วยทะเลเซโตะใน ซึ่งได้รับการขนานนามว่าทะเลสีเขียวในโลกตะวันออก และยังมีเทือกเขาชิโกกุที่มีภูเขาอิซิจิที่มียอดสูงที่สุดในญี่ปุ่นอยู่ทางฝั่งตะวันตก จะเห็นว่าเอะฮิเมะเป็นจังหวัดที่เปี่ยมล้นไปด้วยธรรมชาติ

ทะเลเซโตะในมีอิทธิพลอย่างมากในการพัฒนาของจังหวัดเอะฮิเมะมาตั้งแต่โบราณ ในฐานะที่เป็นเส้นทางทะเลหลักที่เชื่อมระหว่างเกียวโตอันเป็นเมืองหลวงเก่าและคิซุ ทะเลในแห่งนี้ยังขึ้นชื่อในเรื่องของความงามอันโดดเด่นจากเกาะเล็กเกาะน้อยที่อยู่ท่ามกลางผืนทะเลสีคราม พื้นที่บริเวณรอบๆ ยังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติเป็นครั้งแรกในประเทศญี่ปุ่นด้วย บ่อน้ำร้อนโดโงะคือ บ่อน้ำร้อนเก่าแก่ที่สุดในญี่ปุ่นโดยมีอายุกว่า 3,000 ปี และยกสถานะขึ้นมาเป็นจุดหมายปลายทางอันดับ 1 ในเอะฮิเมะไปเรียบร้อยแล้ว บ่อน้ำร้อนนี้ถือเป็นสถานที่ที่ดึงดูดผู้อยู่อาศัย นักท่องเที่ยว และนักเดินทาง

จำนวนมาก รวมไปถึงสมเด็จพระจักรพรรดิและราชวงศ์ญี่ปุ่นมาเป็นเวลาช้านาน

ข. จังหวัดคางาวะตั้งอยู่ในส่วนตะวันออกเฉียงเหนือของภูมิภาคชิโกกุ โดยมีเทือกเขาซานูกิ ซึ่งสูงกว่า 1,000 เมตร โดยมีภูเขาริวโงซึ่งที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล 1,060 เมตร เป็นภูเขาสูงที่สุดที่ลาดผ่านส่วนใต้ของจังหวัด ที่ราบซานูกิแผ่ขยายอาณาเขตไปจนถึงตอนเหนือของจังหวัด และทะเลเซโตะในมีเกาะเล็กเกาะใหญ่อยู่ 116 เกาะด้วยกันโดยรวมไปถึงเกาะโซโดชิมะด้วย

ชื่อจังหวัดคางาวะเป็นที่รู้จักในนามแหล่งผลิตไผ่ฝ้าย น้ำตาล และเกลือมาแต่ไหนแต่ไร โดยเรียกรวมกันว่า “ซานูกิ ชังปากุ” ซึ่งมีความหมายว่า ของขาว 3 สิ่งที่ซานูกิ จังหวัดนี้มีเมืองทาคามัทสึซึ่งเคยเป็นเมืองปราสาทในยุคระบบเจ้าขุนมูลนาย และได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นศูนย์กลางการขนส่งผลิตภัณฑ์เหล่านี้

พื้นที่แถบทะเลบิซัน-เซโตะซึ่งมีแนวชายฝั่งทะเลยาว 690 กิโลเมตรหันหน้าเข้าทะเลญี่ปุ่นและเกาะต่างๆ ซึ่งตั้งอยู่ท่ามกลางน้ำนิ่งจึงมีภูมิทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามขนาดได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติที่แรกในประเทศญี่ปุ่นเมื่อปี พ.ศ. 2477 และยังมีศาลเจ้าโคโดฮิระหรือที่คนท้องถิ่นตั้งชื่อเรียกเล่นๆ ว่า “คนปรีชัง” ที่คอยดึงดูดผู้มาเยือนในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการสักการะบูชาสำหรับเหล่าสามัญชนมาตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 17 ไปจนถึงศตวรรษที่ 19 ในปัจจุบันนี้มีผู้มาเยือนศาลเจ้าประมาณ 4 ล้านคนทุกๆ ปี

เกาะโซโดชิมะหรือที่รู้จักกันในนามสถานที่ที่ริเริ่มการเพาะปลูกต้นมะกอกในประเทศญี่ปุ่นมีหุบเขาสวยงามมากมาย เช่น โจชิเค และคังคะเค นอกจากนี้ยังมีสวนโซโดชิมะโอลิฟที่มีลักษณะคล้ายสถานที่เรียบแนวชายฝั่งในเมดิเตอร์เรเนียน

ค. จังหวัดโคชิตั้งอยู่ทางตอนใต้ของภูมิภาคชิโกกุและรายล้อมด้วยภูเขาที่มีลักษณะเป็นตะปุ่มตะป่ำไปจนถึงตอนเหนือของภูมิภาค ทางตอนใต้มีแนวชายฝั่งรูปโค้งเป็นเส้นขอบของอ่าวโทสะ ในทางตะวันออกมีแหลมมูโรโตะ ส่วนทางตะวันตกมีแหลมอะชิชิริซึ่งมีชายหาดทรายคลื่นเอื่อยๆ แผ่ขยายอยู่ระหว่างจุดยอดสองจุด จังหวัดแห่งนี้ยังภาคภูมิใจในถ้ำหินปูนสวยงามนามว่าริวงะโด และชายหาดคัทสึระฮามะซึ่งอุดมไปด้วยต้นสนเขียวขจีและเม็ดทรายที่สวยงาม

แม่น้ำชิมันโตเป็นที่รู้จักกันในนามของสายธารน้ำใสแห่งสุดท้ายในประเทศญี่ปุ่น โดยมีต้นน้ำมาจากหุบเขาในเมืองทสึโนะและไหลไปลงในมหาสมุทรแปซิฟิก แม่น้ำสายนี้เป็นชุมทรัพย์ของสัตว์น้ำมากมายรวมถึงปลาอะยุและกั้งแม่น้ำ ชาวประมงจะจับปลาอะยุด้วยการใช้คบเพลิงใหญ่ตอน

ปลาให้เข้าไปในตาข่าย โดยเทคนิคอันเป็นเอกลักษณ์นี้มีชื่อเรียกว่า “ฮิบูริเรียว” ซึ่งได้รับการสืบทอดมาจวบจนทุกวันนี้ ทางตอนเหนือของแหลมมูโรโตะซึ่งเป็นที่รู้จักในเรื่องของหินก้อนใหญ่ตามชายฝั่งมากมายนั้นมีชายหาดชิระฮามะ และชายหาดอิกุมิโค้งงออยู่ซึ่งล้วนเหมาะแก่การเล่นกีฬาทางน้ำอย่างการว่ายน้ำหรือการโต้คลื่น

ง. จังหวัดโทคุชิมะตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภูมิภาคชิโกกุ โดยมีภูเขามากมายที่มีความสูงมากที่สุดกว่า 1,000 เมตร รายล้อมอยู่สามด้าน โทคุชิมะแห่งนี้ก็เปี่ยมไปด้วยธรรมชาติที่ทั้งหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ซึ่งจะเห็นได้จากจุดท่องเที่ยวที่โดดเด่น อย่างเช่น พื้นที่นารุโตะ (เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติทะเลเซโตะใน และมีลมหมุนนารุโตะให้ได้ชมกัน) ภูเขาทสึรุจิเป็นภูเขาเขียวขจีมาก และพื้นที่หุบเขาอิชะซึ่งดึงดูดผู้คนให้แวะเวียนมาสัมผัสกันตลอดทั้งปี ช่องเขาโอโบเคะ และโคะโบเคะล้วนมีหุบเขาลึกที่สวยงาม

นอกจากนี้ ยังมีเสน่ห์ดึงดูดของพื้นที่ชายฝั่งคือ ผืนทะเลสีฟ้าเข้มจากกระแสน้ำญี่ปุ่นซึ่งในบริเวณดังกล่าวมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายเริ่มตั้งแต่โรงอาบน้ำยันสถานที่ตั้งแคมป์ และยังมีจุดสำหรับโต้คลื่นและดำน้ำมากมายตามชายฝั่งซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในช่วงหน้าร้อน

4.8 ภูมิภาคคิวชู (Kyushu)

ลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต

คือ 1 ใน 4 เกาะหลัก ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของญี่ปุ่น มีเนื้อที่ 35,640 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 7 จังหวัด อันได้แก่ จังหวัดฟุกุโอกะ จังหวัดชะกะ จังหวัดนางาซากิ จังหวัดคุมะโมโตะ จังหวัดโออิตะ จังหวัดมิยะซะกิ และจังหวัดคะงะชิมะ ภูมิภาคนี้มีอากาศที่อบอุ่นและมีภูมิประเทศสูงต่ำสลับกัน มีทะเลและภูเขาอันอุดมสมบูรณ์ มีปริมาณฝนพอเหมาะ นอกจากนี้ ยังสามารถสัมผัสกับเมืองแห่งน้ำพุร้อนที่มีหลากหลายรูปแบบ

ภาพที่ 18 แผนที่ภูมิภาคคิวชู

ที่มา: japan-expert.com (ม.ป.ป.)

เป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองโบราณทางตอนใต้ซึ่งมีเอกลักษณ์โดดเด่น มีบ่อน้ำแร่และภูเขาไฟจำนวนมาก เนื่องจากอยู่ใกล้จีนและเกาหลี จึงได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากประเทศเพื่อนบ้านในทวีปเอเชียซึ่ง มีบทบาทสำคัญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

ก. จังหวัดฟุคุโอกะอยู่ในภูมิภาคคิวชูตอนเหนือ หันหน้าเข้าหาทะเลสีโอะทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทะเลเกินไคทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และยังมีทะเลอะริอะเคะตรงทิศตะวันตกเฉียงใต้อีกด้วย ฟุคุโอกะจัดเป็นจังหวัดแรกในประเทศญี่ปุ่นที่เปิดรับวัฒนธรรมจากจีนแผ่นดินใหญ่ ด้วยความที่เป็นแดนกันระหว่างคาบสมุทรเกาหลีกับจีนแผ่นดินใหญ่โดยมีช่องแคบเป็นตัวแบ่งฟุคุโอกะได้เจริญเติบโตเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคคิวชู นับตั้งแต่การจัดตั้งรัฐบาลแห่งคิวชูหรือที่เรียกว่า ดาไซฟู ในศตวรรษที่ 7 ตัวเมืองฟุคุโอกะที่มีอีกชื่อเรียกว่าฮาคาตะนั้น ไม่ได้เพียงเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและการบริหารในภูมิภาคคิวชูเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นท่าการคมนาคมทั้งทางอากาศและทางรถไฟ เป็นจุดศูนย์กลางทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และแฟชั่น มีฮากาตะเป็นเมืองหลักของจังหวัด เป็นเมืองใหญ่อันดับ 6 ของญี่ปุ่น ซึ่งถูกจัดอันดับให้เป็นเมืองน่าอยู่อันดับต้นๆ ของโลก

เดิมเป็นเพียงเมืองท่าหรือเมืองทางผ่านสำหรับเดินทางไปยังดาไซฟู ศูนย์กลางการบริหารบ้านเมืองในช่วง พ.ศ. 1143 ซึ่งช่วงนั้นญี่ปุ่นได้ทำการค้าขายกับชาวจีนและเกาหลี ต่อมาในเมืองนี้ก็ได้ถูกพัฒนาให้เป็นเมืองที่ทันสมัยและเป็นศูนย์กลางในการติดต่อค้าขายกับชาติเอเชียอื่นๆ มากขึ้น นับเป็น“ประตูสู่เอเชีย” ที่มีเที่ยวบินนานาชาติหลายเที่ยวบิน มีสนามบินนานาชาติที่อยู่ใกล้ใจกลางเมือง

ข. จังหวัดนางาซากิอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของภูมิภาคคิวชู จังหวัดนี้มี 5 คาบสมุทร และเกาะเล็กเกาะน้อยอีกมากมาย จังหวัดนี้หันหน้าเข้าหาทวีปเอเชียแผ่นดินใหญ่ซึ่งมีทั้งจีนแผ่นดินใหญ่ และคาบสมุทรเกาหลีโดยมีทะเลแบ่งกันอยู่ จังหวัดนางาซากิจึงเป็นจุดการคมนาคมที่สำคัญที่หันหน้าเข้าหาทวีปเอเชีย ท่าเรือสำหรับทำการค้ากับประเทศโปรตุเกสและประเทศเนเธอร์แลนด์ก็ก่อตั้งขึ้นที่นี่ ในศตวรรษที่ 16 นอกจากนี้ ยังมีซากปรักหักพังและอาคารต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์หลงเหลืออยู่ พื้นที่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของจังหวัดนี้ประกอบไปด้วยเกาะแบบทั้งที่มีคนอาศัยอยู่และไม่มีคนอาศัยอยู่ 971 เกาะ จังหวัดนี้มีจุดชมวิวมากมาย เช่น กลุ่มเกาะคุจุกุ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติไซไกและฟูจินดาเคอันเป็นยอดเขาของภูเขาไฟอุเนเซ็นดาเค โดยตั้งอยู่ตรงใจกลางคาบสมุทรชิมาบาระฮันโต นอกจากนี้ยังมีจุดท่องเที่ยวยอดนิยมอีกที่ อย่างเฮาส์เทนบอส (Huis Ten Bosch) ซึ่งเป็นรีสอร์ตสไตล์ที่พักอาศัยที่จำลองแบบมาจากเมืองไนเนเธอร์แลนด์ในช่วงศตวรรษที่ 17 หรือยุคกลาง

ตัวเมืองนางาซากิเป็นหัวใจของคาบสมุทรมางาซากิฮันโตแห่งนี้ คือ เมืองท่าเรือที่ได้รับการพัฒนาพื้นที่ซึ่งลาดชันสูงชันตามภูเขาโดยแผ่ขยายไปตามแนวราบโอบล้อมอ่าวนางาซากิ และมีนักท่องเที่ยวล้นหลามกันมาเยี่ยมเยียนสถานที่ท่องเที่ยว อย่างเช่น สวนสันติภาพซึ่งบอกเล่าถึงข้อเท็จจริงและความทรงจำเกี่ยวกับความเสียหายที่ได้รับจากระเบิดปรมาณู และเพื่อเป็นการวิงวอนต่อโลกใบนี้ให้มีแต่สันติภาพ และโบสถ์คริสต์โออูระซึ่งสร้างจากไม้ เก้าแก่ที่สุดในญี่ปุ่นที่แผ่บรรยากาศแปลกตามาจนถึงทุกวันนี้ เป็นต้น

ค. จังหวัดซะกะตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของภูมิภาคคิวชู แนวชายฝั่งของคาบสมุทรอิงาซิมัทสึอูระฮันโตหันหน้าเข้าหาทะเลเกินไค มีลักษณะเป็นพื้นเลื้อยและมีเกาะเล็กเกาะน้อยอยู่ห่างออกไปเป็นจำนวนมาก ภายในจังหวัดมีสถานที่ที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น นิจิโนะมัทสึบาระ (แปลว่าป่าสนสายรุ้ง) ซึ่งตีวงโค้งยาวกว่า 5 กิโลเมตรจากฝั่งตะวันออกของอ่าวคาราฮิไปยังฝั่งตะวันตก และนานาทสึงามะซึ่งเป็นที่รู้จักเพราะแนวถ้ำที่เกิดจากการกัดเซาะของคลื่นน้ำทะเลในทะเลเกินไคนี้ก็เป็นอีกหนึ่งสถานที่ควรค่าแก่การเยี่ยมชม

ซะกะเคยเป็นจุดสำคัญสำหรับการค้ากับเอเชียแผ่นดินใหญ่และได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีนและเกาหลีมาตั้งแต่สมัยก่อนด้วยความที่ตัวจังหวัดตั้งหันหน้าเข้าคาบสมุทรเกาหลีโดยมีทะเลญี่ปุ่นชั้นกลาง จังหวัดซะกะเป็นที่รู้จักกันดีในนามของถิ่นเครื่องเซรามิก อย่างเช่น อาริตะยากิ ซึ่งเป็นเครื่องลายครามเคลือบผิวด้วยภาพสี นอกจากนี้ยังมีอิมาริยากิ และคาราฮิยากิซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่

ผู้เชี่ยวชาญในพิธีชงชา นับตั้งแต่ช่างเครื่องปั้นดินเผา ลูกหลานชาวเกาหลีจากราชวงศ์ลีเปิดเตาเผาแห่งแรก ที่นั่น

ง. จังหวัดคุมะโมโตะตั้งอยู่ใจกลางภูมิภาคคิวชู ซึ่งอยู่ทางปลายฝั่งตะวันตกของประเทศ ญี่ปุ่น ภูเขาอาโสะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ส่วนกลุ่มภูเขาจิกุอิตั้งอยู่ทางเหนือ ในขณะที่แม่น้ำชิราคาวะ แม่น้ำคุมะงาวะและแม่น้ำสายอื่นๆ ไหลจากภูเขาไปยังพื้นที่ที่กระแสน้ำน้อยกว่าในฝั่งตะวันตก ทำให้เกิดที่ราบคุมะโมโตะและที่ราบยาชิโระ คาบสมุทรอุโตะฮันโตยื่นออกจากแผ่นดินคิวชูไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ โดยมีหมู่เกาะอามาคุสะอยู่เลยคาบสมุทรออกไป

จังหวัดคุมะโมโตะมีอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง ได้แก่ อาโสะคุจู และออนเซ็นอามาคุสะ และสวนอีก 2 แห่งที่มีสถานะคล้ายอุทยานแห่งชาติ ได้แก่ ภูเขาบาบิตะฮิโกะ และกลุ่มภูเขาคิวชูกลาง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาตินี้คิดเป็นร้อยละ 20 ของบริเวณพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด เขตอาโสะมีภูเขาไฟที่ยังปะทุอยู่ โดยภูเขาไฟดังกล่าวยังเป็นหนึ่งในปล่องภูเขาไฟที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และบ่อน้ำร้อนอีกมากมาย ส่วนเขตอามาคุสะเป็นสถานที่วิวทิวทัศน์สวยงามด้วยภาพของหมู่เกาะและชายหาดรูปฟันเลื่อย พื้นที่ภูเขาตอนกลางนี้สามารถดึงดูดคนให้มาแวะเวียนกันไม่ขาดสายด้วยหุบเขา ป่าดิบ และวิวภูเขาสวยงาม

จ. จังหวัดคะงะชิมะนี้ตั้งอยู่ส่วนปลายทางทิศใต้ของภูมิภาคคิวชู และกินพื้นที่ยาว 600 กิโลเมตร นับจากขอบแดนทางทิศเหนือลงไปยังขอบแดนทางทิศใต้ซึ่งกันและกันที่จังหวัดโอกินาวะ จังหวัดนี้มีวิวสวยงามมากเพราะธรรมชาติที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์นี้เองทำให้มหาสมุทร ภูเขา แม่น้ำต่างๆ ของที่นี่สวยงาม มีบ่อน้ำร้อนจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์จำนวนมากเช่นกัน

จังหวัดนี้มีเกาะเล็กเกาะน้อยอยู่รวมกันประมาณ 30 เกาะ ที่อยู่ไปทางใต้ โดยหนึ่งในบรรดาเกาะทั้งหมดนี้มีเกาะยากุชิมะซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นสถานที่มรดกโลกโดยองค์การ UNESCO และยังมีหมู่เกาะโทคาระซึ่งมีเกาะทั้งหมด 12 เกาะขนาดใหญ่เล็กต่างกันกระจายตัวยาวเป็นระยะทาง 162 กิโลเมตร และเกาะอามามิโอะชิมะซึ่งตั้งอยู่แยกออกมาต่างหากและใหญ่เป็นอันดับ 2 ในบรรดาหมู่เกาะที่แยกตัวห่างออกมา

หมู่เกาะโคชิกิจิมะตั้งอยู่ห่างจากชายฝั่งคาบสมุทรชัตสึมะฝั่งตะวันตกออกไป 30 กิโลเมตรนั้นขึ้นชื่อในเรื่องดอกทิลลี่ป่าญี่ปุ่น โดยจะปกคลุมให้ทั้งเกาะมีแต่สีชมพูในช่วงหลังจากหน้าฝนที่

ดอกไม้บ้านสะพรั่งเต็มที อีกจุดหมายยอดนิยมคือ เกาะทานงาซิมะ และเมืองอุจิวะ หมู่เกาะทานงาซิมะ มีชื่อเสียงด้วยความที่เป็นที่ตั้งของฐานปล่อยจรวดมากมายโดยมีบางฐานที่ถูกจัดว่าเป็นหนึ่งในฐานปล่อยจรวดที่มีเทคโนโลยีล้ำหน้าที่สุด

เมื่อมองดูดีๆ จะเห็นว่าภูมิประเทศของพื้นที่หลักของจังหวัดจะเป็นพื้นที่ภูเขาไฟ อย่างเช่น เทือกเขาคิริซิมะ และซากุระจิมะซึ่งเป็นภูเขาไฟที่ยังปะทุอยู่ และอุทยานแห่งชาติอย่างอุทยานแห่งชาติคิริซิมะคินโกะวัง (ซึ่งกินพื้นที่หมู่เกาะยากุซิมะ และหมู่เกาะคุจิโนะเอราบุจิมะ) และอุทยานที่มีสถานะคล้ายอุทยานแห่งชาติอย่างอุทยานนิจินันไคกิง อันขึ้นชื่อในเรื่องของพืชพันธุ์เขตร้อนอย่างต้นปาล์มสกุลค้อ (Livistona) โดยสรุปแล้วธรรมชาติและสวนต่าง ๆ ในจังหวัดคะงะซิมะจะมีลักษณะต่างกันออกไปตั้งแต่แบบเขตอบอุ่นไปยังแบบเขตร้อน

ฉ. จังหวัดโออิตะ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของภูมิภาคคิวชู อยู่ติดกับจังหวัดเฮฮิเมะ โดยมีช่องแคบโฮโยะและช่องแคบบุนโงะคั่นอยู่ระหว่างในทางฝั่งตะวันออก และอยู่ไม่ไกลจากจังหวัดยะมะงุจิที่อยู่อีกฝั่งของทะเลสีโอะ ทางตอนเหนือมีที่ราบสูงลาวาและช่องเขายาบะเค และหุบเขาอื่นๆ อย่างเช่น อาโอะโนะโดมง (“อุโมงค์อาโอะ”) ซึ่งเป็นอุโมงค์หินด้านข้างมีหน้าผา นอกจากนี้ยังมีก้อนหินรูปร่างสวยงามไม่ถ้วนที่เกิดจากการกัดเซาะจากกระแสน้ำในแม่น้ำที่ตัดผ่านระหว่างภูเขา

บริเวณภูเขาไฟซึ่งกินพื้นที่คิดเป็นสัดส่วนขนาดใหญ่ของจังหวัดนี้มีบ่อน้ำร้อนเกิดขึ้นมากมาย จึงเป็นหนึ่งในแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่น มีกระแสน้ำร้อนจากใต้พิภพปริมาณมากเป็นอันดับ 2 ของโลก มีทั้งน้ำแร่ที่ดื่มได้และบำบัดโรคต่างๆ ทำเป็นบ่อน้ำพุร้อนสาธารณะ ให้บริการนักท่องเที่ยวกว่า 30 แห่ง จึงเป็นสถานที่ตากอากาศยอดนิยมของคนญี่ปุ่น นอกจากนี้เมืองท่าโออิตะยังเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของคิวชูตะวันออก ตั้งอยู่ริมอ่าวเบปปุทำให้อุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารทะเลสดนานาชนิด

ซ. จังหวัดมิยะซะกิ ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของภูมิภาคคิวชู ทางฝั่งตะวันออกของจังหวัดหันหน้าเข้าหาทะเลฮิวะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาสมุทรแปซิฟิกที่รายล้อมไปด้วยภูเขา ส่วนอีก 3 ด้านที่เหลือ พื้นที่ในฝั่งทางทิศเหนือไปยังทิศตะวันตกอยู่ติดกับจังหวัดโออิตะและจังหวัดคุมาโมโตะซึ่งเต็มไปด้วยหมู่ภูเขาไฟ ในขณะที่พื้นที่ทางใต้อยู่ติดกับจังหวัดคะงะซิมะซึ่งมีหมู่เขาคิริซิมะและหมู่เขาวานิชิสะ ภูเขาเหล่านี้ช่วยทำหน้าที่เป็นกำบังลมหนาวและเมื่อได้กระแสน้ำอุ่นแปซิฟิกมาด้วย ทำให้มิยะซะกิมีอากาศอบอุ่น

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษา ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะทางกายภาพของ 4 เกาะหลักของประเทศญี่ปุ่น ลักษณะเมือง ที่อยู่ที่อาศัย และวิถีชีวิตของผู้คน ในแต่ละภูมิภาค ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร เว็บไซต์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยพบข้อสรุปผลการศึกษาและนำเสนอผลการอภิปราย ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 เกาะหลักของประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะทางกายภาพแตกต่างกันในบาง ลักษณะ ทำให้ลักษณะวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกันและคล้ายคลึงกัน ในบางเรื่อง ดังนี้

5.1.1 เกาะฮอกไกโด ถูกโอบล้อมด้วยทะเลทุกด้านทำให้มีการติดต่อการค้ากับต่างชาติตั้งแต่อดีต และยังมีแหล่งท่าเรือประมงหลายแห่ง พบภูเขาไฟซึ่งทำให้เกิดแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติหลายแห่ง ฮอกไกโดมีสภาพอากาศหนาวเย็นตลอดปี ในฤดูหนาวมีหิมะปกคลุมทั่วทั้งเกาะ จึงมีการจัดเทศกาลหิมะขึ้นทุกปี ลักษณะอาคารที่อยู่มีลักษณะเป็นแบบตะวันตกเนื่องจากการเข้ามาของชาติตะวันตกตั้งแต่อดีต การแต่งกายของผู้คนต้องสวมใส่เสื้อผ้าหนาเพื่อป้องกันความหนาวเย็น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคบริการมากกว่าภาคเกษตรกรรม เนื่องจากสามารถใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้เพียงแค่ 1 ใน 4 ของเกาะเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพประมง และแรงงานภาคอุตสาหกรรมด้วย

5.1.2 เกาะฮอนชู เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น ประกอบด้วย 5 ภูมิภาค ได้แก่ โทโฮคุ คันโต ชูบุ คันไซ และชูโงะกุ พื้นที่ชายฝั่งติดกับมหาสมุทรแปซิฟิกทางด้านตะวันออกและทะเลญี่ปุ่นทางด้านตะวันตก และมีแนวเทือกเขาใหญ่กั้นทำให้มีภูมิอากาศที่หลากหลาย เป็นพื้นที่ตั้งของภูเขาไฟฟูจิพบแหล่งน้ำพุร้อนในหลายพื้นที่ เป็นเกาะที่มีพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำและทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น จึงเป็นเกาะที่มีพื้นที่เกษตรกรรมหลายแห่ง ประชากรในหลายพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลมีการทำการประมงที่สำคัญหลายแห่ง เป็นแหล่งอุตสาหกรรม แหล่งการค้า แหล่งท่องเที่ยวและมีเมืองท่าที่สำคัญ เกาะฮอนชูเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงมีพื้นที่ราบที่สำคัญคือ บริเวณที่ราบคันโตซึ่งเป็นพื้นที่ราบที่ใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น คลอบคลุมพื้นที่บริเวณอ่าวโตเกียวทั้งหมด ส่วนที่ราบอื่นๆ จะพบอยู่ในเขตโทโฮคุ และแนวอุตสาหกรรมนาโงย่า-โอซาก้า ที่ราบเหล่านี้จึงเป็นศูนย์รวมทรัพยากรเกือบทุกด้านของญี่ปุ่น ทำให้มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลากหลาย

ได้แก่ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัทเอกชน แรงงานภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การประมง ฯลฯ

5.1.3 เกาะซิโกกุ เป็นเกาะที่เล็กที่สุดในบรรดา 4 เกาะหลัก ถูกล้อมรอบด้วยทะเลเซโตะและมหาสมุทรแปซิฟิก ซิโกกุถูกแบ่งออกเป็นตอนเหนือและตอนใต้โดยภูเขาสูงชัน ทางตอนเหนือมีปริมาณน้ำฝนน้อย ส่วนทางใต้ด้านมหาสมุทรแปซิฟิกนั้นเป็นป่ารก อากาศค่อนข้างอบอุ่น ปริมาณน้ำฝนมาก ซิโกกุเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด ทำให้ยังอุดมไปด้วยธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นภูมิภาคที่เต็มไปด้วยหมู่บ้านและเมืองที่เงียบสงบหลายแห่งที่ตั้งกระจายกันอยู่ มีลักษณะเป็นหมู่บ้าน ประมง ชายทะเล และเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ที่อยู่ตามทิวเขา มีการปลูกผักและทำไร่ผลไม้ บริเวณแนวชายฝั่งของเกาะเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมตลอดแนว ซิโกกุเป็นเกาะที่มีบริเวณชายฝั่งทะเลที่สวยงาม น้ำทะเลมีสีฟ้าเข้ม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงามของเกาะ ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพอยู่ในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการประมง

5.1.4 เกาะคิวชู ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของญี่ปุ่นมีพื้นที่ติดทะเล มีภูมิประเทศสูงต่ำสลับกัน มีปริมาณฝนพอเหมาะ และมีภูมิอากาศอบอุ่นที่สุด จึงมีการเพาะปลูกพืชพันธุ์เขตร้อนอย่างเช่น ต้นปาล์ม สกุคคือ เกาะคิวชูเป็นเกาะที่อยู่ใกล้กับประเทศจีนและเกาหลีมากที่สุด ทำให้ได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นภูมิภาคที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขายกับประเทศแถบเอเชีย นับเป็นภูมิภาคที่เป็นประตูสู่เอเชีย โดยมีเที่ยวบินนานาชาติหลายเที่ยวบิน ซึ่งมีสนามบินนานาชาติที่อยู่ใกล้ใจกลางเมืองฟุคุโอกะ คิวชูเป็นเมืองทำการค้าตั้งแต่อดีต เป็นเกาะที่มีภูเขา ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังมีภูเขาไฟที่ยังปะทุอยู่ โดยภูเขาไฟดังกล่าวยังเป็นหนึ่งในปล่องภูเขาไฟที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ทำให้มีแหล่งบ่อน้ำร้อนมากมาย จนกลายเป็นเมืองแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคบริการ เกษตรกรรมและการประมง

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 4 เกาะหลักของประเทศญี่ปุ่นล้วนมีพื้นที่ติดกับทะเลและมหาสมุทรทุกเกาะ ทำให้ประชากรประกอบอาชีพการประมงทุกเกาะ รวมไปถึงในทุกๆเกาะยังมีเมืองท่าติดต่อการค้ากับต่างชาติ ส่วนด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมมีกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ที่เกาะฮอนชู เนื่องจากเป็นเกาะที่มีพื้นที่ราบลุ่มและมีทะเลสาบน้ำจืดมากที่สุด ทำให้กลายเป็นแหล่งเพาะปลูกและเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากมีพื้นที่ราบมากที่สุดซึ่งยังเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงด้วย ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนามากสุด เป็นศูนย์กลางการค้าและขนส่งที่สำคัญของประเทศ เป็นบริเวณที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นที่สุด ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่

อุดมสมบูรณ์ทั่วทั้งประเทศ แต่หากจะมีความแตกต่างกันในด้านของภูมิอากาศ ส่งผลให้ทางภาคเหนือของประเทศ อย่างเกาะฮอกไกโดและบริเวณเกาะฮอนชูตอนบนมีภูมิอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว ทำให้เกิดหิมะหนาแน่นจึงมีเทศกาลหิมะจัดขึ้นทุกปี ส่วนบริเวณทางใต้อย่างเกาะคิวชูและชิโกกุ มีภูมิอากาศที่อบอุ่นที่สุดทำให้มีลักษณะป่าไม้ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ที่สุด นอกจากนี้ ในทุกๆ เกาะยังพบแหล่งออนเซ็นหรือบ่อน้ำพุร้อนจำนวนมาก เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีภูเขาไฟอยู่จำนวนมาก ซึ่งออนเซ็นหรือบ่อน้ำพุถือเป็นจุดเด่นของญี่ปุ่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่นนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่า ควรศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่นที่เชื่อถือได้ ซึ่งคาดว่าจะได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและละเอียดครบถ้วนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

1. สื่อสิ่งพิมพ์

มัลลิกา พงศ์ปริตร. (2549). **ญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง จำกัด.

สมาคมนานาชาติเพื่อชาวสารการศึกษา. (2532). **ญี่ปุ่นปัจจุบัน**. ประเทศไทย: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (2549). **ญี่ปุ่น 360 องศา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม

เอ็ดวิน โอ โรซาเออร์. (2531). **ญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

บุญชู ตันศิริตันสุนทร. (2558). **ลักษณะพื้นฐานของคนและสังคมญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก

https://ba.tni.ac.th/2015/upload/files/R&D/Aj_Boonchu%2013_11_2558.pdf

องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.). **ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 30 สิงหาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.jnto.or.th/information/japan-overview/overview-of-japan/>

Compass. (ม.ป.ป.). **สภาพแวดล้อมสร้างสรรค์ในวัฒนธรรมญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.compasscm.com/view/45>

DPlus Guide Team. (2557). **รู้จักกับคันไซ (Kansai)**. เข้าถึงเมื่อ 26 มีนาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.dplusguide.com/2014/know-kansai/>

Educatepark. (ม.ป.ป.). **ประเทศญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://www.educatepark.com/>

His-bkk. (ม.ป.ป.). **คิวชู (Kyushu)**. เข้าถึงเมื่อ 4 กันยายน 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.his-bkk.com/th/japan_tour/kyushu_guide.php

His-bkk. (ม.ป.ป.). **ชิโกกุ (shikoku)**. เข้าถึงเมื่อ 4 กันยายน 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.his-bkk.com/th/japan_tour/shikoku_guide.php

- His-bkk. (ม.ป.ป.). **ฮอกไกโด (Hokkaido)**. เข้าถึงเมื่อ 4 กันยายน 2561. เข้าถึงได้จาก http://www.his-bkk.com/th/japan_tour/hokkaido_guide.php
- Hokkaidopackage. (2561). **SAPPORO ซัปโปโรหัวใจแห่งฮอกไกโด**. เข้าถึงเมื่อ 24 ตุลาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://hokkaidopackage.com/plan/2018/08/>
- Japan-expert. (ม.ป.ป.). **แนะนำประเทศญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.japan-expert.com/>
- Japan-expert. (ม.ป.ป.). **ภูมิภาคชิโกกุ (Shikoku)**. เข้าถึงเมื่อ 4 กันยายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.japan-expert.com/shikoku/>
- Japanhoppers. (ม.ป.ป.). **ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติและภูมิประเทศของประเทศญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 26 มีนาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.japanhoppers.com/>
- Jeducation. (ม.ป.ป.). **Chiba**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก https://www.jeducation.com/THAI/prefecture/prefect_detail/Chiba/chiba.html
- Jeducation. (ม.ป.ป.). **Saga**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก https://www.jeducation.com/THAI/prefecture/prefect_detail/saga/saga.html
- MATCHA TH (2560). **ฮอกไกโด (Hokkaido)**. เข้าถึงเมื่อ 14 มีนาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://matcha-jp.com/th/2946>
- Parktodessjapan. (ม.ป.ป.). **ลักษณะภูมิประเทศญี่ปุ่น**. เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <https://parktodessjapan.wordpress.com/>

3. ข้อมูลรูปภาพ

- ภาพที่ 1 **ภูเขาไฟฟูจิ** เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก https://www.japanhoppers.com/th/all_about_japan/nature/202/
- ภาพที่ 2 **แผนที่ภูมิภาคฮอกไกโด** เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก <http://www.japan-expert.com/hokkaido/>
- ภาพที่ 3 **ลักษณะอาคารในฮอกไกโด**. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.travelaroundtheworld-mag.com/>

ภาพที่ 4 เมืองซัปโปโร. เข้าถึงเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2561. เข้าถึงได้จาก

<http://www.travelaroundtheworld-mag.com/>

ภาพที่ 5 สถาปัตยกรรมเมืองฮาโตะเตะ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://matcha-jp.com/th/3583>

ภาพที่ 6 ท่าเรือฮาโกดาเตะ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก [https://matcha-](https://matcha-jp.com/th/2597)

[jp.com/th/2597](https://matcha-jp.com/th/2597)

ภาพที่ 7 แผนที่ภูมิภาคโทโฮคุ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/tohoku/>

ภาพที่ 8 เมืองอิวิเตะ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก [https://allabout-](https://allabout-japan.com/th/article/1036/)

[japan.com/th/article/1036/](https://allabout-japan.com/th/article/1036/)

ภาพที่ 9 แผนที่ภูมิภาคคันโต เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/kanto/>

ภาพที่ 10 ภูมิภาคคันโต เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก [http://www.japan-](http://www.japan-expert.com/kanto/)

[expert.com/kanto/](http://www.japan-expert.com/kanto/)

ภาพที่ 11 แผนที่ภูมิภาคชูบุ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/chubu/>

ภาพที่ 12 กำแพงหิมะหรือสโนว์วอลล์ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/chubu/>

ภาพที่ 13 แผนที่ภูมิภาคคันไซ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/kansai/>

ภาพที่ 14 ชิงช้าสวรรค์เทมโปซาน เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://chillchilljapan.com/photo-spot-in-osaka/>

ภาพที่ 15 แผนที่ภูมิภาคชิโกกุ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/shikoku/>

ภาพที่ 16 สะพานเซโตะโอฮาชิ เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://www.japan-expert.com/shikoku/>

ภาพที่ 17 แผนที่ภูมิภาคคิวชู เข้าถึงเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2562. เข้าถึงได้จาก
<http://www.japan-expert.com/kyoshu/>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวศิริวรรณ จงสมจิตร
วันเกิด	23 กรกฎาคม พ.ศ. 2539
ที่อยู่	225/2 หมู่ 1 ตำบลสาละ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 72150
ประวัติการศึกษา	
2558 – ปัจจุบัน	ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง สนามจันทร์
2552 - 2557	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสหวิทย์บริหารธุรกิจ

แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคนิพนธ์

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวศิริวรรณ จงสมจิตร
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเลือกภาษาญี่ปุ่น
ภาคนิพนธ์	การศึกษาลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิต ของคนญี่ปุ่น
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์	อาจารย์ ดร.ยงยุทธ วิถีไตรรงค์
ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา	225/2 หมู่ 1 ตำบลสาละ อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี 72150
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้	0902285987

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่ง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวศิริวรรณ จงสมจิตร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงนามผู้รับโอน.....

(.)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....